

Słowo Polskie

wychodzi codziennie rano

Ceny prenumeraty we Lwowie:
bez doręczenia do domu miesięcznie . . . zł. 5-60
z dostawą do domu . . . zł. 5-30
na prowincji:
z przesyłką poczt. . . zł. 5-30
za granicą . . . zł. 8-00
Numer pojedynczy we Lwowie i na prowincji 20 gr.

Ceny ogłoszeń:
Za 1 wiersz milimetr. (6 1/2 cm. szer.) w zwykłych ogłoszeniach gr. 30, w nadesłanym i w nekrologach gr. 50, w kronice, repertuar, dział gospodarczy, paski w tekście gr. 70, pod nagłówkiem na pierwszej stronie zł. 1-—, Za jedno słowo w drobnych ogłoszeniach gr. 10, kupno i sprzedaż słowa gr. 12, matrymonialne, korespondencje prywatne słowo gr. 20, dla poszukujących pracy gr. 5. Z zastrzeżeniem miejsc 25 prc. Zagraniczne o 50 prc. drożej.

Rękopisy i listy w sprawach redakcyjnych należy adresować do: Redakcji Słowa Polskiego we Lwowie. — Rękopisów nadesłanych nie zwraca się. — Listy w sprawach przedpłaty, odbioru pisma, ogłoszenia i reklamacje uprasza się nadsyłać pod adresem: Administracja Słowa Polskiego we Lwowie. — Adres dla teleg.: Słowo Polskie, Lwów. — Adres Redakcji, Administracji i Drukarni: Lwów, ul. Zimorowicza 15. — Nr. konta w P.K.O. Lwów 500.900. — Tel. Redakcji 27. Red. naczelny 71-02. Międzyimiastowy 27. — Tel. Administracji i Drukarni 14-27.

GOSPODARCZE PERSPEKTYWY HITLEROWSKICH NIEMIEC.

Nie ulega najmniejszej wątpliwości, że znaczenie i losy rządu Hitlera zależą będą w pierwszym rzędzie od pokonania trudności natury gospodarczej.

Synteza zawieruchy ideowej a wśród niej i ekonomicznej, jaka opanowała obecnie Niemcy, nie może być właściwie jeszcze dana, gdyż brak ku temu dostatecznych elementów. Wciąż jeszcze nasuwa się nierozwiązane pytanie: Czy Hitler wie czego chce? Do kąd dąży? Czy poza obietnicą władzy posiada jakiś określony program?

Faktem jest, że trudności gospodarczych nie można pokonać przy pomocy tych samych metod, co trudności politycznych. W tej dziedzinie żadne gwałtowne metody pożądanego wyniku nie dadzą. Narodowy socjalizm rozwijał w okresie walki dość obszerny program gospodarczy, który nie mógł na nikim zrobić wrażenia poważnego i miał raczej charakter agitacyjny. Natomiast stwierdzić wypada, że w kanclerskim oświadczeniu Hitlera pominięta została myśl tego efektownego wprowadzenia, ale i śmiesznego programu przebudowy gospodarczej. Niezawodnie na ustępy dotyczące zagadnień gospodarczych w ekspozycji Hitlera miał decydujący wpływ Hugenberg. Z drugiej strony Hitler reprezentuje wobec Hugenberga taką siłę, że mógł się na jego wskazówki nie oglądać. Jeżeli tego nie uczynił, świadczy to o tym, że jednak nie zamierza on kroczyć bezmyślnie po gospodarczej linii programowej swego obozu.

Równocześnie z różnymi posunięciami rządowymi wynika, że obecni władcy Niemiec zabrali się z dużą energią do „normalizacji” stosunków. Wyrazem tych dążeń była nominacja Dra Goebbelsa na stanowisko ministra „oświecenia” narodowego i propagandy, zmiana na stanowisku prezydenta Banku Rzeszy, reformatorskie projekty ministra pracy a także i ustawa o pełnomocnictwach. Wszystkie te posunięcia rządu świadczą wymownie, iż owa „normalizacja” stosunków ma być dokonywana niemal wyłącznie rękami brunatnych zwycięzców. A chociaż od zamierzeń i planów do ich realizacji prowadzi droga żmudna i daleka, społeczeństwo niemieckie musiema, że zwycięzcy nie spoczną na laurach, a myślą o troskach dnia codziennego. Nad utrzymaniem społeczeństwa w tem niemiernym pracować będą niewątpliwie usiłując hitlerowcy. A o tych momentach pamiętać musi zagranica i lekceważyć ich sobie bynajmniej nie może.

Dwaj członkowie rządzącego tryumwiratu sprecyzowali w pewnych kwestiach wyraźnie swe poglądy. A więc Papen organizuje rolnictwo i nawiązuje do maksymalnej produkcji, by stopniowo wytnąć import zagraniczny i w czasie wojny niezależnie naród niemiecki od zagranicznych produktów agrarnych. Hugenberg znowu przystosowuje przemysł niemiecki do rynku wewnętrznego z wyraźnym dążeniem do kurczenia importu a to dla nagromadzenia w kraju płynnych rezerw finansowych. Należy zaś to

rozumieć jako mobilizację przemysłu dla najszybszego uzbrojenia Niemiec „na lądzie, na wodzie i w powietrzu” przez budowę okrętów, strategicznych kolei żelaznych i dróg, samolotów, motoryzacji kraju i produkcję wszelkich środków wojny, mającej przynieść Niemcom „odroczone” przez wynik światowej wojny zwycięstwo i władzę nad Europą.

Te fakty musi wziąć również pod uwagę zagranica ale już nie z gospodarczego a innego, jeszcze doniośszego, punktu widzenia.

Do tej pory pozytywnych skutków tych wszystkich zamierzeń dostrzec nie można. Natomiast odbiła się już w tej chwili wojna Niemiec przeciw wszystkim na najczulszym instrumencie, jakim jest waluta. Demagogia wy-

bującego nacjonalizmu dorwawszy się w Niemczech do władzy w okresie najcięższego kryzysu, jaki świat przeżywa, nie uwzględniła tego, że każdy system rządzenia państwem musi mieć zabezpieczone podstawy materialne bytu milionów obywateli, musi dać zrewoltowanym masom minimum egzystencji, gdyż w przeciwnym razie zbrojne masy entuzjastów swastyki, łatwo mogą przejść w objęcia anarchii i rewolucji motłochu.

Otóż w tej chwili marka niemiecka spada. Jeżeli toczyć się będzie dalej w dół, Niemcy staną w przededniu ruiny walutowej Banku Rzeszy. Realna podstawa waluty niemieckiej a więc waluty 60-milionowego państwa jest suma zaledwie jakichś trzysta pięćdziesiąt milionów złotych marek, co sta-

nowi ledwie 10 proc. pokrycia obiegu banknotów niemieckich.

Prawdą jest, że ten katastrofalny stan finansów mógłby być utrzymany na pewnym obronnym poziomie, ale tylko przy spokojnej pracy twórczej i ożywieniu eksportu na zewnątrz. Celem ustabilizowania i umocnienia bilansu płatniczego Niemiec. Ale w tym kierunku ostra autarkiczna linia polityki gospodarczej Hugenberga i Papenów popsuła w dużej mierze szyki niemieckie na rynkach zagranicznych. Niemcy weszły w wojnę celną z szeregiem krajów, na tle swej polityki zagranicznej osłabiły wymianę towarową z licznymi swymi dobrymi i słabymi odbiorcami: nawet swe stosunki wymiany towarowej z Sowiekami, które były dużym rynkiem zbytu dla produkcji niemieckiej, niemalże przekreśliły.

Poza momentami ściśle gospodarcze mi niemają rolę odgrywają tu też momenty psychologiczne. Awanturnicza polityka obecnych liderów Rzeszy, niestabilizowane warunki polityczne, orgie gwałtów i polityki szaleństwa, — to wszystko składa się na obraz dzisiejszej sytuacji niemieckiej, w której zatracono miarę w ocenie rzeczywistości dzisiejszego trudnego materialnego bytu każdego państwa.

Dr. Schacht, mianowany na stanowisko prezydenta Banku Rzeszy i mający tworzyć czwarty filar dzisiejszych Niemiec przyznał niedawno, że sytuacja walutowa Niemiec staje się coraz trudniejsza. Jedyne remedium widzi w nadziei nagromadzenia w Banku Rzeszy walut i rezerw dewizowych, któreby zapewniły walucie niemieckiej swobodę ruchów. Jaką drogą jednak ma nadejść to nagromadzenie walut, to już jest narazie niewyjaśnioną przez Dra Schachta tajemnicą.

Dodać należy, że nie jest wykluczone, iż finansjera żydowska, która nie wątpliwie w imię solidarności rasowej przyłączy się do ekonomicznego bojkotu Niemiec, napewno nie zechce zasilać swemi pieniędzmi bojkotowanego przez żydów całego świata organizmu. Stąd może się zrodzić wędrówka kapitałów z Niemiec do innych państw, powodując — bardzo możliwe — wielkie zmiany w układzie stosunków finansowych na całym świecie. Niewątpliwie w bankowości, przemyśle i handlu niemieckim są zaangażowane bardzo znaczne kapitały żydowskie, na których powstała buta niemiecka tak okropnie mszcząca się na tych, którzy Niemców swym kapitałem, swą pracą w przemyśle a zwłaszcza w międzynarodowym handlu zasilali i poważnie wspierali.

Czy Niemcy tego wszystkiego nie widzą? Bardzo prawdopodobne. Bo państwo posiadające sześć milionów głodnych bezrobotnych zapowiada, że pozwoli niszczyć warsztaty pracy i go dzi się na walkę odwetową. Przyjmuje na swe barki ciężar bojkotu niemieckich towarów. Twierdzi, że się nie boi, gdyż jego pięść ma narazie w co uderzyć.

Co się dzieje w więzieniach Rzeszy. Samobójstwa więźniów. — Pisarze polityczni w ciężkim więzieniu.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 13 kwietnia. (Sz) Z Dortmundu donoszą: W więzieniu tutejszym popełnił samobójstwo adwokat Elias, uwięziony pod zarzutem oszustwa podatkowego. Przyczyną samobójstwa było złe obchodzenie się z więźniami.

Z Berlina donoszą: Więźni od dnia wybuchu rewolucji narodowej pisarze polityczni Osietzky i Mühsam oraz przewodca komunistów niemieckich Thaelman, przewiezieni zostali do ciężkiego więzienia w Sonnenburgu. W więzieniu tem przebywa obecnie 300 więźniów politycznych.

Z Berlina donoszą: Czterej więźnio-

wie polityczni, internowani w jednym z obozów koncentracyjnych pod Monachium, usiłovali zbiec. Straż obozu dała salwę do uciekających, zabijając trzech i raniąc ciężko czwartego.

Warszawa, 13 kwietnia. (G) Z Duesseldorfu donoszą: Wczoraj aresztowano w Duesseldorfe burmistrza miasta dr. Lehra i radcę miejskiego dr. Odenkirchena, oraz kilka innych osób, pod zarzutem dokonania malwersacji i nie dozwolonych operacji giełdowych. Dziś rano, gdy do celi więziennej wszedł dozorca, ujrzał dr. Odenkirchena już bez życia. Dr. Odenkirchena powiesił się.

Hitler rozwiąże partię socjalistyczną?

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 13 kwietnia. (Sz) Z Berlina donoszą: Według informacji z kół politycznych, rząd Rzeszy nosi się z za-

miarem rozwiązania partii socjal-demokratycznej.

Rozwiązanie sejmu gdańskiego.

Gdańsk, 13 kwietnia. (PAT) Dziś o godz. 16 odbyło się posiedzenie Volks-tagu gdańskiego z jedynym punktem porządku dziennego, mianowicie wnioskiem trzech partji prosenackich o rozwiązanie się sejmu.

Z porządku dziennego zabrali głos jedynie poseł socjalistyczny Brill i komunistyczny Plenikowski. Pierwszy wypowiedział obawę, że wybory za przykładem Rzeszy mogą się odbyć w atmosferze teroru, dodał jednak, że socjaliści ufają w zmysł samozachowawczy ludność gdańską.

Pos. Plenikowski podnieconym gło-

sem zaatakował ustrój kapitalistyczny, zapowiedział upadek hitlerizmu w Rzeszy i wyraził nadzieję, że komunizm zatriumfuje na świecie. Mowa jego przerywana była często przez hitlerowców.

Następnie w wyniku imiennego głosowania wniosek o rozwiązanie Volks-tagu przy 66 głosujących uzyskał 41 głosów za i 6 komunistycznych przeciwko. 19 socjalistów wstrzymało się od głosowania. Posiedzenie zamknięto przy okrzykach z prawej strony Izby na cześć Hitlera, z lewej na cześć ludu pracującego.

Przed Świętem Trzeciego Maja. Zebranie Komitetu Obywatelskiego.

Wczoraj odbyło się w Urzędzie Wojewódzkim pod przewodnictwem p. wojewody Beliny-Prażmowskiego zebranie reprezentantów władz, instytucji i organizacji społecznych celem ukonstytuowania Komitetu obywatelskiego obchodu Święta 3-go Maja. Komitet obywatelski tworzą wszyscy obecni na posiedzeniu w dniu 13 b. m.

Prezjdium Komitetu honorowego wybrano w następującym składzie: woj. Belina-Prażmowski, arcyb. ks. dr. Twardowski, arcyb. ks. dr. Teodorowicz, gen. Römmel, gen. Popowicz, prezes Sądu Apel. dr. Zieliński, rektor ks. prof. Gerstman, rektor prof. Zipser, rektor prof. Janowski, rektor dr. Zierhofer, kurator Gadoński, prezydent Drojanowski.

Przewodniczącym Komitetu wykonawczego został wybrany p. Gołuchowski prezes Fed. Zw. Obr. Ojczyzny. Komitet wykonawczy tworzą przewodniczący wraz z przewodniczącymi poszczególnych Sekcyj i sekretarzami. Sekretarzami wybrano pp. Dziędzielewicza, Bajorka i Drwęskiego.

Następnie ukonstytuowano poszczególne sekcje w następujących składach:

Sekcja organizacyjna: wiceprezydent Irzyk jako przewodniczący, oraz członkowie: r. Bogdanowicz, dr. Chechliński, dr. Chelińska, gen. Czuma, Demczyński, wicewoj. Dychdalewicz, ks. kan. Dziurzyński, rabin dr. Freund, poseł Jaeger, dr. Klimów star. gr., płk. Kuczyński kmtd miasta, inż. Lisowski, poseł dr. Ostrowski prezes Zw. Obr. Lwowa, mjr. Stachelski, poseł ks. prof. Szydelski, dr. Weryński prezes Zw. Strzel., poseł dr. Wojciechowski prezes Zw. Legionistów.

Sekcja porządkowa i pochodowa: przewodniczący prof. Chomiński, członkowie: płk. Baczyński, H. Błażewski, płk. Florek, mjr. Klink, K. Spaczyński, H. Chwałibóg.

Sekcja akademii i przedstawień:

Strajk włoski w Tomaszowie

Tomaszów Mazowiecki, 13 kwietnia. (PAT) Ponieważ dyrekcja Tomaszowskiej Fabryki sztucznego jedwabiu nie cofnęła ogłoszenia o 12-procentowej niższej zarobków oraz o procentowych dodatkach za dni świąteczne, w dniu dzisiejszym robotnicy tej fabryki przystąpili do strajku włoskiego. W fabryce znajdują się po dwie zmiany robotników, zaś trzecia zmiana, która przybyła do fabryki celem rozpoczęcia pracy, już nie została wpuszczona na teren. Na terenie zakładów znajduje się obecnie około 2200 robotników. Władze bezpieczeństwa czuwają, aby spokój nie został zakłócony.

Walny Zjazd ZASP-u.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 13 kwietnia. (G) Dziś rozpoczęły się obrady XV-go Walnego Zjazdu ZASP-u. Obrady zajął prezes Buchke. W przemówieniu swym, utrzymanym w formie kartuzyniejskiej, stwierdził, że przyrząd tak jemu jak i kolegom z Zarządu przykra konieczność wypicia piwa, które kto inny nazywał (chociaż do ofery Teatru Artystów). Następnie przemawiali przewodniczący Warnecki i honorowy przewodniczący Śliwicki. Przemówienia były utrzymane w tonie apatycznym i nacechowane obawą przed niepewną przyszłością.

**SKŁADAJCIE DATKI
NA GIMNAZJUM POLSKIE
w BYTOMIU**

Mac Donald o rewizji traktatów.

Opozycja Labour Party ostro atakuje „pakt czterech”.

Londyn, 13 kwietnia. (PAT) Na dzisiejszym posiedzeniu Izby Gmin, po zgłoszeniu wniosku o odroczenie obrad z powodu świąt Wielkiejnocy, deputowany Atlee w imieniu opozycji Labour Party wygłosił przemówienie na temat obecnego stanu zagadnień światowych.

Atlee rozpoczął od sprawy paktu 4 mocarstw, który wywołał wiele zastrzeżeń. Opozycja Labour Party sprzeciwia się w sposób stanowczy każdemu paktowi, według którego świat miałby być rządzony przez wielkie mocarstwa. Cały świat powinien być szczerze wdzięczny mniejszym państwom, które wykazały lepsze zrozumienie, co jest dobrem świata, aniżeli wielkie mocarstwa.

Mac Donald w odpowiedzi oświadczył, że mówić będzie tylko o naradach waszyngtońskich, pozostawiając sir John Simonowi udzielenie odpowiedzi na inne zagadnienia. Mac Donald

zaznaczył, że sprawa ewentualnej rewizji traktatów była omawiana. Lecz rewizja ta, to utrzymanie pokoju bynajmniej nie poza Ligą, lecz właśnie w jej łonie, przy użyciu jej mechanizmu. Małe państwa mieć będą zatem te same prawa, co wielkie mocarstwa, gdy nadejdzie chwila zastanowienia się nad sprawą rewizji.

Omawiając sprawę konferencji waszyngtońskiej, Mac Donald zaznaczył, że czerwiec zbliża się szybko, a rządy amerykański i angielski są przekonane, że przed przypadającym w połowie czerwca terminem spłaty długów, powinno nastąpić szczere zbadanie sytuacji drogą bezpośrednich rozmów.

Sir John Simon o kwestji żydowskiej.

W dalszym ciągu debaty przemawiał ponownie min. Simon, występując jako wyraziciel uczuć całej Anglii wobec gwałtów, popełnianych na Żydach i innych mniejszościach narodowych w Niemczech. Byłoby — mówił — wielkim błędem przypuszczać, że uczucia te ograniczają się do członków społeczności żydowskiej lub zostały przez nich rozbudzone. Przeciwnie, są one spontanicznym wyrazem uczuć, jakie obywatel naszego kraju odczuwa wobec zasady tolerancji etnicznej.

Poruszając następnie sprawę dopuszczenia Żydów niemieckich do Palestyny, sir Simon oznajmił, że wysoki komisarz udzielił upoważnienia do wydania 1000 świadectw imigracyjnych dla rozdzielenia ich pośród Żydów, pochodzących z klasy robotniczej niemieckiej. Świadectwa te zaliczone będą do kontyngentu, przypadającego na 1 półrocze roku, poczynając od 1-go kwietnia.

Katedra w College de France dla prof. Einsteina?

Paryż, 13 kwietnia. (PAT) Rząd francuski złożył do Izby deputowanych wniosek o przyznanie dodatkowych kredytów na ufundowanie katedry fizyki i matematyki w College de France specjalnie dla prof. Einsteina.

W motywach do tego wniosku rząd francuski powołuje się na precedens z lipca 1840, kiedy to stworzono specjalną katedrę języków i literatury słowiańskiej w College de France dla Adama Mickiewicza, którego patriotyzm i niedola szczególnie przemówiła do serca Francuzów.

Dalej rząd francuski zaznacza w swych motywach, że III-cia Republika nie może okazać się mniej liberalną, niż monarchia lipcowa, i stwierdza, że prof. Einstein znajdzie w pełnej chwale uczelni, założonej przez Franciszka I-go dla obrony wolności ducha, niezłomne warunki spokojnej pracy i przyjęcie godne jego geniuszu.

Jaka pogoda będzie dzisiaj?

Warszawa, 13 kwietnia. (PAT) Przewidywany przebieg pogody do wieczora dnia 14 bm.: Najpierw stopniowy wzrost zachmurzenia, miejscami deszcz, potem zmiennie. Temperatura bez większych zmian. Umiarkowane wiatry, najpierw południowe i południowo-zachodnie, potem zachodnie.

Temperatura we Lwowie w dniu 13 bm. wynosiła: o godz. 7 rano ciśnienie barometryczne 733'78, temper. +5'4; o godz. 1 w południe ciśnienie barom. 733'92, temper. +11'4; o godz. 9 wieczór ciśnienie barom. 733'57, temperatura +7'4.

NA ŚWIĘTA!

**HÖFLINGERA Czekolada do Ciast i Tortów
HÖFLINGERA Baranki i Pisanki czekoladowe
HÖFLINGERA Galaretki, Owoce i Marcypany
do ubierania tortów, Lukier,
Masa orzechowa i migdałowa
WSZĘDZIE DO NABYCIA**

SKLEP FIRMOWY: UL. RUTOWSKIEGO 8.

NA ŚWIĘTA!

W pociągach na linii Lwów—Kraków można będzie słuchać audycji radiowych.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 13 kwietnia (Sz) Jak wiadomo, od kilku lat w pociągach, kursujących na dłuższych magistralach kolejowych, pasażerowie mogą sobie skrać czas podróży słuchaniem audycji radiowych dzięki specjalnym instalacjom radiowym.

Instalacje te, dotychczas wprowadzone zostały w pociągach na następujących liniach: Warszawa—Lwów, Warszawa—Kraków, Warszawa—Poznań, Warszawa—Gdynia i Warszawa—

Łódź. W najbliższym czasie projektowane jest wyposażenie w takie instalacje pociągów kursujących między Krakowem a Zakopanem, między Krakowem i Lwowem oraz między Warszawą i Wilnem.

Podkreślić należy fakt, że obsługa radiowa na kolejach polskich jest zorganizowana wzorowo i służy za przykład obcym kolejom, które na swoich liniach zaprowadzają podobne innowacje.

Katastrofa samolotu pod Toruniem.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 13 kwietnia. (G) Z Torunia donoszą: W nocy z 12 b. m. na 13 b. m. samolot, pilotowany przez plutonowego Paluszyńskiego, odbywał ćwiczenia, mając jako obserwatora por. Chłopik.

W chwili gdy aparat przelatywał nad Wisłą, w okolicy Jakubskiego Przedmieścia, zaczął niespodziewanie opadać. Lotnicy, zorientowawszy się w groźnej sytuacji, aby uniknąć nie-

chybnej śmierci, zeskoczyli ze spadochronami. Plut. Paluszyński wylądował zupełnie szczęśliwie, na twardym gruncie, natomiast por. Chłopik, który lądował nad brzegiem Wisły, doznał skomplikowanego złamania ramion. Po gotowie ratunkowe odwiezło go do szpitala wojskowego.

Aparatu jeszcze nie znaleziono; możliwe że wpadł on do Wisły. Przyczyna wypadku narazie nieznana.

Zabiegi austriackich uzdrowisk o rozejm polityczny w sezonie kuracyjnym.

Wiedeń, 13 kwietnia. (PAT) Na ile ruchu turystycznego może dojść między Austrią a Niemcami do poważnego konfliktu. Austriackie uzdrowiska i lotniska zażądały od rządu wydania na sezon letni zakazu manifestacji politycznych, pochodów, noszenia mundurów partyjnych i t. p.

Zakaz taki wydał już rząd Dolnej Austrii na czas od 15 kwietnia do 15 października. Organ narodowo-socjalistyczny „Deutschoesterreichische Ta-

geszeitung“ grozi z tego powodu bojkotem turystycznym Austrii i wskazuje na to, że turyści niemieccy odwiedzać będą tylko te miejscowości w Austrii, w których ruch narodowo-socjalistyczny nie będzie zwalczany.

„Reichspost“ zaznacza z oburzeniem, że obok bojkotu Żydów, planowany jest bojkot ludności chrześcijańskiej w Austrii i podkreśla, że złośliwość, z jaką narodowi socjaliści zwalczają Austrię, jest wprost bezprzykładna.

Wielki proces polityczny w Moskwie.

Co zarzuca akt oskarżenia inżynierom angielskim i sowieckim.

Moskwa, 13 kwietnia (PAT) W środę w południe (jak donisiliśmy już o tem pokrótce) w wielkiej sali domu sojuzów, w obecności przedstawicieli korpusu dyplomatycznego, prasy sowieckiej i zagranicznej, oraz szeregowej grona publiczności rozpoczął się proces o sabotaż w przemyśle elektrotechnicznym. Na ławie oskarżonych zasiadło 17 osób, w tem 6 angielskich inżynierów, pracowników firmy „Metropolitan Vickers Comp.”

Komplet sędziowski stanowią członkowie sądu najwyższego, Ulrich, prof. Martens, inż. Dimitrijew, członek-zastępca Zelikow. Oskarża generalny prokurator Wyszyński.

18-ty oskarżony inżynier elektrował w Czelabińsku, Witwicki, jest nieobecny, z powodu choroby. Sprawa tego głównego oskarżonego została wydzielona z obecnej rozprawy.

Pierwsze posiedzenie sądu zostało wypełnione odczytaniem obszernego listu 77 stron maszynopisu aktu oskarżenia. Akt oskarżenia zarzuca szpiegostwo wojskowe, polityczne i ekonomiczne, organizowanie aktów dywersyjnych na elektrownie w Moskwie, Czelabińsku, Zlatoustie, Baku i t. celem osłabienia przemysłu sowieckiego, a także układanie planów akcji dywersyjnej i sabotażowej w przemyśle elektrotechnicznym na wypadek wojny. Inżynierowie angielscy mieli te zadania wykonać za pomocą przekupstwa.

Akcją szpiegowską z ramienia Intelligence Service kierować miał z Londynu szef wydziału eksportowego firmy „Metropolitan Vickers” Richard byłby oficer wywiadowczy angielskiego korpusu ekspedycyjnego w Archangielsku. Wszyscy oskarżeni obywatele sowieccy do winy się przyznali. Jed-

ny z pośród oskarżonych Anglików, który nie został zwolniony za kaucją do chwili obecnej przebywa w więzieniu śledczym GPU. Reszta Anglików nie przyznała się do winy.

O godz. 16 przewodniczący zarządził 2 godz. przerwę.

Zeznania oskarżonych.

Londyn, 13 kwietnia (PAT) Korespondent Reutera w Moskwie donosi, że na środowowej rozprawie przeciw angielskim inżynierom, jeden z oskarżonych Rosjanin Gusiew wyznał szczegółowo w jaki sposób zniszczył maszyny i w jaki sposób dostarczał wiadomości: „Sam rzuciłem kawałki me-

tału do maszyn w zakładach w Zlatoustie. — oświadczył Gusiew inżynier angielski Mac Donald znał mój plan i pomagał mi”. Na to Mac Donald oświadczył: „Tak to prawda poczem dodał, że zwrócił się do Gusiewa po informacje w swym własnym interesie.

Gusiew stwierdził, że posiadane przez niego środki finansowe były bardzo skromne, otrzymywał tylko 150 rubli miesięcznie, następnie jednak sytuacja jego poprawiła się dzięki Mac Donaldowi. Mac Donald stwierdził, że dał Gusiewowi 3.500 rubli.

(Przebieg dzisiejszej rozprawy podajemy na innem miejscu).

Układ handlowy angielsko-niemiecki.

Londyn, 13 kwietnia (PAT) W Londynie podpisany został 12 b. m. w ministerstwie handlu protokół angielsko-niemiecki, dotyczący wymiany towarowej.

Na podstawie tego protokołu Niemcy zobowiązały się rozszerzyć kontyngent dla węgla angielskiego, zaś Wielka Brytania zgodziła się na udzielenie Niemcom pewnych ulg celnych. Największa z ulg, o jaką Niemcom chodziło, a mianowicie dla eksportu jedwabiu sztucznego, nie została im przyznana. Natomiast udzielone ulgi dotyczą szeregu chemikaliów, zabawek dzieciennych i t. p. Rozszerzenie kontyngentu dla węgla angielskiego ma być znaczne.

Ś. p. Minister Ignacy Boerner

Warszawa, 13 kwietnia (Sz) W środę o godz. 22 na klinice „Omega” w Warszawie zmarł po krótkich cierpieniach Minister Poczty i Telegrafów Ignacy Boerner.

W końcu ubiegłego tygodnia Minister Boerner zachorował poważnie na płucą; przewieziony niezwłocznie na klinice „Omega” zmarł po kilkudniowej chorobie.

* * *

Ś. p. Ignacy Boerner urodził się w sierpniu 1875 r. w Zduńskiej Woli pod Łodzią. Do szkoły realnej uczęszczał w Kaliszu. Ukończył politechnikę w Darmstacie w r. 1902 z tytułem inżyniera mechaniki. W Darmstacie wstąpił ś. p. I. Boerner w szeregi PPS.

Po powrocie do kraju pracował ś. p. I. Boerner jako inżynier-mechanik na warszawsko-wiedeńskiej kolei żelaznej będąc jednocześnie członkiem warszawskiego komitetu robotniczego PPS. Jako członek partii zajął się pracą agitacyjną, którą prowadził tak intensywnie, że zwrócił na siebie uwagę rosyjskich władz, w następstwie czego zmuszony był przenieść się z Warszawy, gdzie groziło mu aresztowanie, do

Ostrowca na stanowisko inżyniera w Zakładach Ostrowieckich. Na tem stanowisku rozwijał dalej działalność agitacyjną i brał czynny udział w ruchu rewolucyjnym.

W r. 1905 w czasie rewolucji obrany został prezydentem krótkotrwałej republiki ostrowieckiej. Władze rosyjskie wydały na niego zaoczny wyrok śmierci, wobec czego w r. 1906 emigrował do Krakowa, a następnie do Frankfurtu nad Menem, aby po kilku latach tułaczki na obczyźnie osiąść we Lwowie.

We Lwowie wstąpił ś. p. I. Boerner do Związku Strzeleckiego.

W dniu wybuchu wojny światowej stanął dnia 4 sierpnia 1914 r. do służby w I-ej Brygadzie Legionów. Służył w oddziale wywiadowczym, w kompanii saperskiej, a wreszcie w misji specjalnej od Komendanta Piłsudskiego udał się do Warszawy celem stworzenia tu oddziału strzeleckiego.

Po odmowie przysięgi i aresztowaniu Komendanta Piłsudskiego internowany był przez Niemców w Beniaminowie od lipca 1917 r. do czerwca 1918 r. Po powrocie Komendanta z

Magdeburga pełnił jako kapitan funkcje łącznikowe przy niemieckiej Radzie żołnierskiej w Warszawie, a następnie mianowany został komendantem głównym milicji ludowej.

W czasie najazdu bolszewickiego ś. p. I. Boerner był kolejno szefem oddziału II armii 3-ej i 5-tej, inspektorem oddziału II Naczelnego Dowództwa, wreszcie pracował w ścisłym sztabie Naczelnego Wodza. W r. 1922 r. jako podpułkownik przydzielony został do 6 p. saperów. W kwietniu r. 1923 mianowany został attache wojskowym przy poselstwie polskim w Moskwie. W r. 1925 objął dowództwo 5 pułku saperów w Krakowie.

W r. 1928 został mianowany szefem wydziału wojskowego w Min. Przemysłu i Handlu, łącząc z tem stanowisko dyrektora Polminu, a następnie prezesa rady administracyjnej tego towarzystwa.

W dniu 16 kwietnia 1929 ś. p. I. Boerner powołany został do gabinetu premiera Świątalskiego, w którym objął teke ministra Poczty i Telegrafów. Urząd ten sprawował ś. p. I. Boerner bez przerwy w ciągu 4 lat we wszystkich następnych gabinetach.

Trzy wyroki śmierci w Przemyślu.

Przemyśl, 13 kwietnia (PAT) Przez dwa dni toczył się w Przemyślu sąd doraźny przeciw Michałowi Strachowi, Michałowi Ziętkowi i Władysławowi Dyrkaczowi oraz Jakóbowi Rusinkowi, oskarżonym o to, że w nocy z 14 na 15 marca br. dokonali napadu rabunkowego na dom Michała Maślanki i zabili go, zabrali 81.50 zł. oraz notes i scyzorek.

Poza tem, Michał Strach miał według aktu oskarżenia oddać strzał do Maślanki, który z tego powodu stracił życie. Wszyscy oskarżeni przyznali się do winy.

12 bm. popołudniu zapadł wyrok skazujący Michała Stracha, Michała Ziętkę i Władysława Dyrkacza na karę śmierci przez powieszenie. Sprawa Rusinka została przekazana sądowi zwyczajnemu.

Trybunał zamienił oskarż. Ziętkowi karę śmierci na dożywotnie ciężkie więzienie. Obrońcy skazanych odnieśli się do P. Prezydenta Rzplitej z prośbą o ulaskawienie.

STRAJK PRZEMYSKICH KOLPORTERÓW.

Przemyśl, 13 kwietnia (PAT) W środę popołudniu wybuchł tu strajk kolporterów gazet, którzy domagają się od hurtowników podwyższenia zarobków z dotychczasowych 20 proc. do bruta na 40 proc. Wobec nieprzyjęcia tych żądań kolporterzy nie przyjęli gazet do sprzedaży.

ARESZTOWANIE OSZUSTA.

Stanisławów, 13 kwietnia (PAT) W Stryju aresztowany został Leopold Sonenglück za dokonanie oszustw na szkołę firmy „Polski Przemysł Rzyżowy” w Krakowie, oraz na szkodę skarbu państwa przez niezapłacenie podatków w Krakowie, oraz na szkodę skarbu państwa przez niezapłacenie podatków w kasie skarbowej w Stryju.

Papen i Goering w Watykanie

Berlin, 13 kwietnia (PAT) Prasa niemiecka donosi z Rzymu: Wicekanclerz Papen i minister Goering zostali w środę przyjęci przez Ojca św. na specjalnych audjencjach prywatnych.

Audjencja Papena trwała pół godziny, i miała, jak zapewniają dzienniki niemieckie charakter serdeczny. Przed końcem audjencji Papen przedstawił Papieżowi swą małżonkę.

Potem przyjęty został min. Goering, który przed zakończeniem audjencji przedstawił Papieżowi podsekretarza stanu Körnera. Zarówno Goering jak i Körner przybyli na audjencję w mundurach hitlerowskich.

Po audjencji u Papieża, Goering wraz z Körnerem odwiedził podsekretarza stanu kardynała Pacelli'ego z którym odbyli jednogodzinną rozmowę. Na konferencji tej omawiano sytuację polityczną w Niemczech, ze szczególnem

uwzględnieniem wzrostu sił narodowo-socjalistycznych.

Po wyjściu z Watykanu Goering został powitany przez grupę Niemców okrzykami „Heil Hitler”.

W przededniu audjencji u Papieża, Papen odbył z wysokimi osobistościami Watykanu konferencję na temat ujednolicienia stosunków między Stolicą Apostolską a nowym regime'm w Niemczech.

Jednocześnie bawiący w Rzymie prezes partii centrowej praelat Kaas odwiedził Papena. Praelat Kaas odbył z Papieżem naradę w sprawie nowej orientacji partii centrowej, która niewątpliwie poprze rząd Hitlera.

Na audjencji u Papieża, wicekanclerz Papen miał w imieniu rządu niemieckiego zapewnić nietylko o utrzymaniu przyjaznych stosunków z Watykanem, lecz nawet o dalszej ich rozbudowie.

Śniadanie w willi Borghese.

Berlin, 13 kwietnia (PAT) Donoszą z Rzymu, że w willi Borghese odbyło się 12 b. m. śniadanie, wydane przez Mussolini'ego na cześć wicekanclerza Papena i ministra Goeringa.

Berlin, 13 kwietnia (PAT) Miarodajne koła niemieckie zaprzeczają wiadomościom prasy, jakoby ministrowie Papen i Goering prowadzili w Rzymie

pertraktacje w sprawie paktu 4 mocarstw. W okresie świat wielkanocnych rokowania polityczne między mocarstwami w tej sprawie nie są przewidywane.

Berlińskie czynniki urzędowe dotychczas nie otrzymały memoriału francuskiego, niemniej jednak treść jego jest im znana.

Porażka armii chińskiej.

Szanghaj, 13 kwietnia (PAT) Donoszą tu o krwawych walkach japońsko-chińskich w północnych Chinach. Wojska japońskie, posługujące się ciężką artylerią, przekroczyły w kilku miejscowościach wielki mur chiński i zajęły szereg miejscowości. Samoloty japońskie bombardują bez przerwy do linii rzeki Luan, o 70 mil od Czang Hai Kwan.

Według wiadomości ze źródeł japońskich, armia chińska cofa się w popłochu. Japończycy nie zamierzają jednak kontynuować pościgu i ograniczywszy się do odrzucenia wojsk chińskich poza rzekę Luan, wycofują się na swe dawne pozycje wzdłuż wielkiego muru.

„Tajemnicze” morderstwo.

Berlin, 13 kwietnia (PAT) We wtorek nad ranem w Kamienicy zamordowany został adwokat dr. Weinert Żyd. Trzech napastników z opaskami szturmowców przybyło do mieszkania dr. Weinerta i aresztowało go. Nazajutrz rano dr. Weinerta znaleziono na peronie przyjeżdżających do przystanku. Kierownictwo oddziałów szturmowych oświadczyło, że chodzi tu prawdopodobnie o czyn prowokacji.

Prezydium policji wyjaśnia, że dr. Weinert nie znajdował się na liście bojkotowej adwokatów, ponieważ uczestniczył w wojnie światowej.

Hitlerowskie Niemcy atakują Polskę za pośrednictwem swego radja.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 13 kwietnia. (Sz) Od chwili dojścia do władzy w Niemczech partii Hitlera, radiostacje niemieckie nie stosują się do postanowień konwencji o nieatakowaniu się wzajemnym państw za pośrednictwem radja.

Radiostacje niemieckie występują niezwykle ostro i zaczepnie przeciw Polsce. Niemal wszystkie stacje niemieckie, a przede wszystkim położone we wschodnich polaciach Rzeszy, wprowadziły specjalne godziny t. zw. uświadamiania narodu o zagadnieniach wschodnich Niemiec, a w ramach tych

godzin prelegenci uprawiają propagandę antypolską, nie cofając się przed oszczerstwami i kłamliwym oświeceniem stosunków polskich. Zjawiskiem stałem w tej propagandzie radiowej jest występowanie z żądaniem „zwrotu” terytoriów Państwa polskiego.

To pogwałcenie przez radiostacje niemieckie konwencji podpisanej z Polską, spowoduje w najbliższych dniach interwencję Polskiego Radja w Berlinie. Do Berlina ma udać się dyrektor naczelny Polskiego Radja p. Chamiec, aby przeprowadzić konferencję z od-

powiedniami czynnikami niemieckimi i skłonić władze radja niemieckiego do zaniechania tego rodzaju propagandy antypolskiej.

Dyr. Chamiec — jak słychać — ma zażądać w Berlinie w sposób kategoryczny przestrzegania przez Niemcy postanowień konwencji. Gdyby interwencja jego nie odniosła w Berlinie pożądanego skutku i wystąpienia antypolskie stacyj radiowych niemieckich trwały w dalszym ciągu, Radjo Polskie będzie musiało zastosować środki odwetowe.

Z DNIA.

ZMIANY NA PLACÓWKACH KONSULARNYCH.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 13 kwietnia. (Sz) Dowiadujemy się, że radca ministerialny Stanisław Sośnicki mianowany został konsulem Rzpłitej w Kijowie. Sekretarz poselstwa Rzpłitej w Belgradzie Henryk Malhomme odwołany został do centrali. Odwołano również do centrali konsula polskiego w Leningradzie Jana Strzembosza.

OBIEG BILONU ZMNIJSZYŁ SIĘ.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 13 kwietnia. (Sz) Obieg bilonu w Polsce wyniósł na dzień 10 kwietnia 319,5 milionów zł. W porównaniu z wykazem na koniec marca obieg bilonu zmniejszył się w pierwszej dekadzie kwietnia o 1,7 miliona złotych.

MIN. ARCISZEWSKI WYJECHAŁ DO BUKARESZTU.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 13 kwietnia. (Sz) W Warszawie bawi przez kilka ostatnich dni poseł polski w Bukareszcie p. Arciszewski. Po załatwieniu spraw służbowych, p. min. Arciszewski wyjechał dziś do Bukaresztu.

Mac Curley ambasadorem USA w Polsce.

Londyn, 13 kwietnia. (PAT) Mianowany wczoraj ambasadorem Stanów Zł. w Polsce, James Mac Curley, urodził się w Bostonie w r. 1894. Znany jest jako wybitny działacz na terenie Bostonu i jako ekonomista. Od 1911 r. do roku 1914 p. Mac Curley był członkiem Izby Reprezentantów z ramienia partii demokratycznej. W r. 1914 wybrany został burmistrzem Bostonu, na którym to stanowisku pozostaje z przerwami do chwili obecnej, uzyskawszy 3-krotnie reelekcję.

Pogrzeb śp. Min. Boernera odbędzie się jutro.

Warszawa, 13 kwietnia. (PAT) Nabożeństwo żałobne za duszę ś. p. inż. Ignacego Boernera, ministra Poczty i Telegrafów, odbędzie się w sobotę 15 b. m. o godz. 12 w kościele ewangelicko-augsburskim przy ul. Królewskiej. Po nabożeństwie nastąpi wyprośzenie zwłok na cmentarz wojskowy na Powązkach.

Z powodu zgonu ś. p. ministra I. Boernera p. Prezydent Rzpłitej wystosował do wdowy po ś. p. I. Boernerze odręczne pismo z wyrazami głębokiego współczucia.

Hitler w Monachium.

Warszawa, 13 kwietnia. (PAT) Z Berlina donoszą: Kanclerz Hitler przybył do Monachium, gdzie spędzi święta wielkanocne. Hitler odbył wczoraj w Monachium naradę z nowo mianowanym komisarzem generalnym Eppem, i przyjął szereg osobistości ze świata politycznego.

Antyhitlerowskie demonstracje w Londynie.

Londyn, 13 kwietnia. (PAT) W Albert Hallu odbyło się przy udziale 4000 osób zgromadzenie protestacyjne przeciwko rządowi Hitlera, zorganizowane przez Labour Party i Trade Unions. Szereg wybitnych działaczy partii, jak Lansbury, Cripps, Zuzanna Lawrence, Hicks, wygłosiło ostre przemówienia, podkreślając m. in., że Niemcy, żądając równouprawnienia w Genewie, winny przedewszystkiem wprowadzić równouprawnienie u siebie, bez którego nie może być mowy o rewizji traktatów.

Z żałobnej karty.

Ś. p. inż. Stefan Wiktor.

Lwów, 14 kwietnia. Wczoraj o godzinie 8 wieczorem zmarł we Lwowie na udar serca prezes Dyrekcji Kolejowej we Lwowie inż. Stefan Wiktor.

Wyrok w procesie 18 komunistów.

Agencja Wschód donosi z Brzeżan: Od 22 marca do 12 kwietnia br. odbywała się przed przysięgami rozprawa przeciw 18 komunistom, członkom Kom. Partii Zachodniej Ukrainy a to 13 Żydów i 5 Rusinów, oskarżonym o zbrodnie stanu.

Sąd na podstawie werdyktu sędziów przysięgłych skazał za należenie do K. P. Z. U. i działalność komunistyczną: D. Langa na 5 lat więzienia, I. Sauberga na 2 lata, E. Grada na 2 i pół lata więz., M. Reizera na 8 miesięcy, F. Reizera na 1 i pół lat, D. Webera na 1 i pół roku więzienia, A. Rindera na 2 lata, B. Reichsteina na 10 mies., A. Rosenfelda na 5 lat, H. Wintera na 3 lata, R. Zuckerbrot false Keller na 5 lat, Wł. Balickiego na 5 lat, J. Szestopulaka na 2 i pół lata, Wł. Kuszniara na 1 i pół roku więz., J. Kowalca na 1 rok, A. Sadowyka na 10 miesięcy, W. Reichenberga na 10 mies. i S. Lieblinga na 6 mies. więzienia.

Po ogłoszeniu wyroku, niektórzy ze skazanych usiłowali urządzić demonstrację, czemu na czas zapobiegła policja.

Z OSTATNIEJ CHWILI.

Wykonanie wyroków śmierci w Przemyślu.

Przemyśl, 13 kwietnia. (PAT) Wczoraj późnym wieczorem nadeszła z Warszawy odpowiedź odmowna na prośbę o ulaskawienie skazanych na śmierć przez sąd przemyski parobków z Rożniatowa, Michała Stracha i Władysława Derkacza.

Wobec tego egzekucja miała być wykonana dziś rano. Tymczasem w ostatniej chwili zwrócili się skazani do obrońców z prośbą o ponowną interwencję u P. Prezydenta Rzpłitej. Wykonanie egzekucji odroczone, a obrońcy zwrócili się telefonicznie do kancelarii cywilnej P. Prezydenta.

Ponieważ do godz. 11 przedpołudniem żadna odpowiedź z Warszawy nie nadeszła, egzekucja została wykonana. Jako pierwszy stracony został Michał Strach, po nim zaś Władysław Derkacz.

Egzekucja odbyła się w obecności prokuratora dra Mitana, przewodniczącego trybunału Poecheho, wiceprezesa Sądu okręgowego Groniewskiego, kapelana więziennego i lekarza więziennego dra Turteltauba.

Inżynierowie angielscy w Z. S. S. R.

nie mieli nic wspólnego z angielskim wywiadem.

OFICJALNA DEKLARACJA MINISTRA SIMONA.

Londyn, 13 kwietnia. (PAT) Na dzisiejszym posiedzeniu Izby Gmni min. Simon oświadczył, że wobec postawienia w Moskwie w stan oskarżenia sześciu obywateli brytyjskich, pragnie złożyć następującą deklarację:

1) Żaden z tych ludzi nie był nigdy używany pośrednio, czy bezpośrednio przez naszą służbę wywiadowczą, 2) żaden z nich nie dostarczał nigdy jakichkolwiek informacji, 3) nie otrzy-

mał nagrody czy pieniędzy za wystarczenie się o informacje, 4) żaden z nich nie składał nigdy żadnych sprawozdań naszej służbie wywiadowczej lub na rachunek tej służby. Wszystko, co powyżej powiedziane, dotyczy również samej „Vickers Metropolitan Company”, gdyż kompania ta nie ma i nigdy nie miała żadnych stosunków z naszą służbą wywiadowczą.

Drugi dzień procesu moskiewskiego. Mac Donald odwołuje swe zeznania.

Londyn, 13 kwietnia. (PAT) Agencja Reutersa donosi z Moskwy, że w procesie inżynierów angielskich zeznawał w czwartek świadek Sokołow, oświadczając, iż aktów sabotażu dokonywał od r. 1927 sam jeden, a następnie zapoznawszy się w r. 1930 z Mac Donaldem i Gusiewem, stał się członkiem organizacji kontrewolucyjnej.

W tym momencie następuje sensacja, gdyż oskarżony Mac Donald składa oświadczenie, w którym odwołuje swe przyznanie się do winy.

Na pytanie sędziego, dlaczego przyznał się do winy w czasie śledztwa, odpowiada, że uczynił to, uważając to w danych okolicznościach za rzecz do brą — przyczem przyznanie się jego nie zostało przetłumaczone w jego obecności. W końcu podkreślił, iż istotnie jest niewinny.

Tokio, 13 kwietnia. (PAT) Władze państwa Mandżuko wstrzymały połączenia między zachodnią odnogą kolei wschodnio-chińskiej z linią syberyjską, celem powstrzymania ewakuacji materiału kolejowego na terytorium sowiec-

kiem. Zarządzenie to nie wpłynie ujemnie na bieg pociągów międzynarodowych.

Po 20-minutowej przerwie Mac Donald ponownie część oskarżenia potwierdził.

ZEZNANIA SWE ODWOŁAŁ RÓ- WNIEŻ INŻ THORNTON.

Również inż. Thornton odwołał swe zeznania, złożone w śledztwie pierwsiastkowem, oświadczając, że złożył je pod wpływem strachu, spowodowanego arestowaniem i zgodnem oskarżeniem kilku osób.

Obaj oskarżeni, zgodnie stwierdzili, że nie wywierano na nich w GPU żadnego nacisku i że nieprawdziwe zeznania złożyli zupełnie dobrowolnie.

Sensacyjnym momentem było natomiast znalezienie u Thomasa 2000 rubli, które, jak zeznał, kupił za 60 funt. szterl. od wyjeżdżającego do ojczyzny socjalisty niemieckiego. Thornton zatem dobrowolnie oskarżył się o spekulację walutową, co, jak wiadomo, jest bardzo surowo karane przez prawa sowieckie.

Relacja Papena o wizycie w Watykanie

Berlin, 13 kwietnia. (PAT) Z Rzymu donoszą, że w rozmowie z dziennikarzami niemieckimi wicekanclerz Papen zaprzeczył wiadomości, jakoby konferencje jego w Watykanie pozostawały w związku ze sprawą konkordatu między Rzeszą niemiecką a Stolicą Apostolską lub założeniem nowej partii katolickiej w Niemczech. Nie była również poruszana sprawa traktowania Żydów w Niemczech.

W rozmowie z Ojcem Świętym wicekanclerz przedstawił tylko prawdziwy bieg wydarzeń w Niemczech, przy czym odniósł wrażenie, że Ojciec Święty jest doskonale o tem poinformowany. Wizyta w Watykanie miała zatem charakter czysto prywatny. Plan Mussoliniego nazwał Papież genialną koncepcją, wyrażając jednocześnie o-

czekiwanie, że międzynarodowe rokowania w tej sprawie zakończą się powrotem do pierwotnej formy projektu premiera włoskiego.

Bank Handlowy w Łodzi wznawia działalność.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 13 kwietnia. (G) Z Łodzi donoszą: Wydział handlowy Sądu okręgowego w Łodzi podniósł wczoraj upadłość Banku Handlowego w Łodzi. Rozprawa trwała 5 godzin. Wyrok opatrzone rygiorem natychmiastowej wykonalności, tak, że już w najbliższych dniach należy spodziewać się wznowienia działalności Banku.

ROŚNIE NOWE POKOLENIE.

Organizacje i praca młodzieży wiejskiej.

Młodzież wiejska nie może bynajmniej uskarżać się na mały wybór organizacji, do których może należeć. Jest tych organizacji obfitość znaczna, co stwierdza, że lud wiejski jest nieodrodnym szczeniem pralechickim, lubującym się, jak wiadomo, w zwadach, z przerosu rozczochnego indywiduizmu płynących.

Coprawda, owe „zwady“ pomiędzy poszczególnymi organizacjami młodzieży istniejące, dotyczą głównie ciał kierowniczych i przywódców młodzieży wiejskiej. Sama młodzież najczęściej nawet nie wie, do jakiej mianowicie organizacji należy, tembardziej nie rozumie, o co tam, na górze jej przywódcy swarzą się, a niekiedy i do czuprym sobie nawzajem sięgają.

Oczywiście, głównym powodem wielkiej ilości organizacji wśród młodzieży wiejskiej jest rywalizacja prądów, kierunków i partii politycznych, z których każda radaby wyhodować dla siebie „narybek“ wśród młodzieży wiejskiej. Ale i w granicach jednego kierunku ideowego istnieje mnogość organizacji wśród młodzieży wiejskiej, co właśnie świadczy o tym nieposkromionym indywidualizmie polskim.

Tak więc młodzież wiejska z pod sztandaru ideologii Marszałka Piłsudskiego grupuje się w kilku organizacjach: „Centralny Związek Młodzieży Wiejskiej“ („Siew“), „Związek Młodzieży Ludowej“ (prezesem jest wice-marszałek Sejmu Karol Polakiewicz), marszałek w związkach regionalnych (województwa wschodnie), wreszcie — w „Związku Strzeleckim“.

„Zjednoczenie Młodzieży Polskiej“ (siedziba zarządu głównego — w Poznaniu), jest to organizacja młodzieży wiejskiej, prowadzona przez duchowieństwo katolickie. Organizacje te stanowią jeden z wyrazów „Akcji katolickiej“. Polityczne ich zabarwienie nie jest jednolite. W niektórych djeceniach, n.p. w kieleckiej, które mają na czele biskupów „bojowych“ w sensie opozycyjnym, organizacje „Zjednoczenia Młodzieży Polskiej“ mają również charakter opozycyjny, antyrządowy. W innych są raczej nastrojone lojalnie w stosunku do Rządu.

„Obwiepol“, który przechwalał się swymi wpływami wśród młodzieży akademickiej, nie posiadał swej organizacji wśród młodzieży wiejskiej. Dowodziłoby to, że młodzież akademicka, podlegająca wpływom „Obwiepolu“ nie posiada zapалу do pracy społecznej, czego, oczywiście, ze stanowiska państwowego bynajmniej żałować nie należy. „Obwiepol“ ubocznie usiłował szerzyć swe wpływy w organizacjach klerikalnych „Zjednoczenia Młodzieży Polskiej“.

Ludowcy hodują swój „narybek“ w „Związku Młodzieży Wiejskiej Rzeczypospolitej Polskiej“ (organ: „Wici“). Pod względem nastrojów społeczno-politycznych poszczególne organizacje „wiciowców“ bynajmniej nie są jednolite. Znajdziemy tu wszystkie kolory tęcz: od konserwatyzmu typowo chłopskiego aż do komunizmu, a raczej — bolszewizmu, marzącego o jakimś bliżej nieokreślonym przewrocie, którego celem byłby dobrobyt ogólny.

Organizacja, która współpracuje ze wszystkimi organizacjami młodzieży wiejskiej, bez względu na ich zabarwienie społeczno-polityczne, jest „Centralny komitet do spraw Młodzieży Wiejskiej“. (Siedziba — w Warszawie, prezesem jest red. Adam Skwarczyński).

Nie jest to jednak organizacja nadrzędna ponad wszystkimi organizacjami młodzieży wiejskiej. „Centralny komitet“ nie składa się z delegatów poszczególnych związków i organizacji młodzieży. Do jego składu wchodzi osoba zaproszona, które pozostają w kontakcie z poszczególnymi ugrupowa-

waniami młodzieży, bądź też kierującymi poszczególnymi odcinkami pracy, oraz — przedstawiciele ministerstw: rolnictwa, oświaty i spraw wewnętrznych.

„Centralny Komitet“ miał za zadanie regulowanie sprawy pomocy dla poszczególnych ugrupowań młodzieży wiejskiej, zależnie od ich liczebności i wykonywanej pracy społecznej. Obecnie, gdy subsydia, udzielane przez Min. rolnictwa, uległy znacznej redukcji, rola „Centralnego komitetu“ ogranicza się do okazywania pomocy technicznej organizacjom młodzieży wiejskiej głównie w zakresie przysposobienia rolniczego.

„Przysposobienie rolnicze“ wprowadzone zostało w Polsce przed laty 5, na wzór podobnych organizacji amerykańskich, z inicjatywy prof. Mikułowskiego-Pomorskiego. Prowadzi swą pracę głównie drogą konkursów. „Przysposobienie rolnicze“ w r. 1932 obejmowało około 50.000 młodzieży wiejskiej z różnych ugrupowań społeczno-ideowych, która w 5.813 zespołach prowadziła pracę, mającą na celu samokształcenie fachowe młodych rolników. „Centralny Komitet“ wydaje organ miesięczny p.t. „Przysposobienie Rolnicze“ (rok III-ci) i wydał sze reg broszur fachowych. Rezultaty działalności „Przysposobienia rolnicze go“ są już widoczne. Rozpowszechniła się wśród drobnych rolników uprawa buraka pastewnego, dawniej znana tylko gospodarstwom folwarcznym. Kukurydza, którą uprawiano doniedawna tylko w województwach południowo-wschodnich, obecnie, dzięki próbom i konkursom, przeprowadzonym przez Przysposobienie Rolnicze, rozpowszechnia się w całej Polsce. Uprawa wazryw w drobnych gospodarstwach postąpiła znacznie naprzód. W sandomierskiem drobni rolnicy produkują obecnie wielkie ilości pomidorów, które

dawniej znane były tylko po dworach. Obecnie wprowadzana jest przez Przysposobienie Rolnicze nowa roślina — tłuszczowa — soja, pochodząca z Mandurji.

Hodowla trzody, drobiu, używanie nawozów sztucznych — wszystkie te dziedziny rolnictwa mają w młodym pokoleniu wiejskiem, dzięki „Przysposobieniu Rolniczemu“, zdolnych i umiejących pionierów.

Terytorjalnie rzecz biorąc, „Przysposobienie Rolnicze“ najlepiej rozwija się w krakowskim oraz w województwach kresowych — wileńskim i nowogródzkim. Jeśli zaś chodzi o poszczególne ugrupowania młodzieży, to „Zjednoczenie Młodzieży Polskiej“ posiada 15.833 osoby młodzieży, pracującej w zespołach „Przysposobienia“. „Centr. Zw. Młodzieży Wiejskiej“ („Siew“) — 7.186, „Zw. Młodz. Wiejskiej Rz. Pol.“ — 7.186, „Strzelec“ — 9.594.

„Przysposobienie Rolnicze“ ma kurs trzyletni, oparte jest na lustratorach powiatowych i wojewódzkich, oraz na kursach dla przodowników, którzy prowadzą pracę w poszczególnych zespołach.

Niektóre organizacje regionalne dają przykład ciekawej inicjatywy. Tak np. na Wołyniu, gdzie młodzież ruska pracuje w dobrej zgodzie z młodzieżą polską, komponowane są pieśni polsko-ukraińskie. Tamże zrodziła się inicjatywa konkursów czytania książek. Młodzieniec, który najlepiej umie treść przeczytanej książki, dostaje nagrodę. „Centralny komitet“ podejmuje tę inicjatywę i obecnie opracowuje warunki i tematy tego rodzaju dla całej Polski.

Terenem zgodnej współpracy młodzieży polskiej i ukraińskiej jest również powiat Horodeński w Małopolsce Wschodniej.

Naogół praca „Przysposobienia Rolniczego“, opierającego się o pomoc

Oszczędzasz na właściwym miejscu.

Jeśli chronisz swoje obuwie i nosisz tani, prawdziwy obcas gumowy

BERSON.

Będziesz na nim chodził przyjemnie i elastycznie, oszczędzisz swoje nerwy, a buty nie tracą należytej formy. Ceny znacznie niższe!

Berson obcasy gumowe

techniczną „Centr. Komitetu do Spraw Młodzieży Wiejskiej“ jest poważna. Sprawiedliwość jednak wyznaczyć, że liczba 50.000 młodzieży wiejskiej, która pracuje w ramach Przysposobienia Rolniczego, jak na liczebność naszej ludności rolniczej, nie jest imponująca. Kryzys w rolnictwie odbił się, oczywiście, niekorzystnie na rozwoju Przysposobienia Rolniczego wśród młodzieży wiejskiej.

Obecnie, gdy Rząd i ciała ustawodawcze stworzyły warunki, w których rolnictwo polskie może już się dźwigać ku lepszej przyszłości, spodziewać się też należy szybszych postępów w rozwoju „Przysposobienia Rolniczego“. Rolnictwo polskie na swym odcinku małorolnym potrzebuje koniecznej liczby rzeszy młodych pionierów postępu w uprawie roślin i hodowli zwierząt.

Zniknąć musi ze wsi polskiej martwa rutyna, która uparcie chce się trzymać przestarzałych metod tam, gdzie nauka i doświadczenie dawno już wytknęły nowe, doskonalsze szlaki.

Asper.

Z PRASY UKRAIŃSKIEJ.

Młodzież ukraińska i jej stosunek do Kościoła.

POLEMIKA „METY“ Z „NASZYM KŁYCZEM“.

Z racji wystąpienia „Naszego Kłycza“ przeciwko uroczystościom zorganizowanym pod hasłem „Młodzież ukraińska Chrystusowa“ ogłosiła „Meta“ artykuł p. t. „A jednak odstępstwo religijne“, w którym czytamy:

„Autor artykułu p. t. „Anatema“ oburza się na nas, za to, że uchwalone przez młodzież studencką stanowisko wobec uroczystości, nazwaliśmy odstępstwem i powiada: „Nie Kościół katolicki, ani też ideowe jego podstawy mieli studenci na myśl, uchwała-

jąc swoje rezolucje, lecz ten obóz społeczny, który pod maską katolicyzmu propaguje swoje skrajnie ugodowe tendencje. Niestety nie wiemy, co mieli na myśli autorowie rezolucji, ale co podano pod głosowanie, to czytamy. A czytamy w rezolucjach, iż „religia katolicka może wejść w fundament wychowania moralnego narodu jedynie wówczas, kiedy ona będzie rozumiana i oceniana pod kątem dobra narodu ukraińskiego. Jedynie pod tym warunkiem studenci ukraińscy przyznają jej „wielkie

wartości moralno-duchowe, i właśnie ta warunkowość „wartości“ religii katolickiej jest apostazją czystej wody. Jest to najczystszej marki religijny oportunizm, utilitaryzm, nieuznawanie według religii obiektywnej wartości, obiektywnej prawdy. Albowiem mówię, iż religia chrześcijańska ma być jedynie wówczas wartością, kiedy służy narodowi, iż religia ma warunkowe znaczenie, — jest stanowiskiem niechrześcijańskim. Co powiedziano np. o nacjonalizmie ukraińskim, który myślałby w następujący sposób: „Będę uznawać naród ukraiński, uznawać jego obiektywne wartości pod warunkiem, że naród ten dawać mi będzie jakieś korzyści“. Czyż nie jest to samo, co interpretacje narady studenckiej o religii katolickiej? Zapytujemy, czy można o takim „nacjonalizmie“, który swój naród uznaje jedynie warunkowo, mówić, iż jest on nacjonalistą? Pisaliśmy już, że ani ci, którzy uchwalali te rezolucje, ani nawet ich autorowie, o ile byli to studenci, nie zdawali sobie sprawy z tego, co w swym zapale młodzieńczym postanowili. Nie chcemy narzucać się ze swoimi radami, jednakowoż naszym obowiązkiem jest zwrócić nacjonalistom dobrej woli na to uwagę. Ci z nich, którzy w swym fermentującym zapale szukają uczciwie dróg ratunku dla narodu ukraińskiego, niech raczej wglębiają się w konflikty między Kościołem katolickim, a zboczeniami w stronę nowoczesnego nacjonalizmu, jakie już były na świecie (we Włoszech, Niemczech i Francji). I dopiero wówczas niech podejmują złowrogą religijno-narodową walkę, o ile to nazwać można walką, a nie idiotyzmem. Jesteśmy pewni, iż studenci nie podejmą się tej pozabawionej rozsądku walki“.

S. † p.

IGNACY BOERNER

Minister Poczty i Telegrafów

zmarł dnia 12-go kwietnia 1933 roku.

Składamy hołd goriwemu i czynnemu

b. Prezesowi naszego Towarzystwa.

Pamięć o Jego zasługach będzie nie zapomnianą w sercach naszych.

ZARZĄD I DYREKCJA
SPÓŁKI AKCYJNEJ „PIONIER“

Wiadomości bieżące

14

kwietnia
1933

Piątek

Wielki Piątek

Jutro: W. Sobota

Wschód słońca 4:43

Zachód słońca 18:31

TEATR WIELKI.

Do soboty włącznie teatr nieczynny.
Niedziela 16 bm. godz. 7.30 „Fraulein Doktor”.

Poniedziałek 17 bm. godz. 12 w południe „Jaciś microba i jego przyjaciel”, bajka dla młodzieży Raorta. Ceny najniższe od 40 gr. do 3.50. — Godz. 3.30 „Cezar i Kleopatra”, komedia B. G. Shawa, ceny najniższe od 40 gr. do 3.50. — Godz. 7.30 w. „Fraulein Doktor”.

Wtorek 18 bm. godz. 7.30 „Fraulein Doktor”.

Sroda 19 bm. godz. 7.30 „Fraulein Doktor”.

Czwartek 20 bm. godz. 7.30 „Fraulein Doktor”, przedstawienie zakupione przez Polski Czerw. Krzyż.

Piątek 21 bm. godz. 7.30 „Fraulein Doktor”.

Sobota 22 bm. godz. 7.30 „Fraulein Doktor”.

Niedziela 23 bm. godz. 3.30 „Śluby Pańskie”, ceny najniż. od 40 gr. do 3.50. — Godz. 7.30 „Fraulein Doktor”.

TEATR ROZMAITOŚCI.

Do soboty włącznie teatr nieczynny.
Niedziela 16 bm. godz. 7.30 „Michasia i jej Matka”.

Poniedziałek 17 bm. godz. 3.30 „Mademoiselle”, ceny najniż. od 60 gr. do 3.50. — Godz. 7.30 „Michasia i jej Matka”.

Wtorek 18 bm. godz. 7.30 „Michasia i jej Matka”.

Sroda 19 bm. godz. 7.30, występ operetki warsz. „Peppina”.

Czwartek 20 bm. godz. 7.30, występ operetki warsz. „Peppina”.

Piątek 21 bm. godz. 7.30, ostatni występ operetki warsz. „Peppina”.

Sobota 22 bm. godz. 7.30 „Złota Ciocia”.

Niedziela 23 bm. godz. 3.30 „Złota Ciocia”, ceny najniższe od 60 gr. do 3.50. — Godz. 7.30 „Złota Ciocia”.

Kasy przedsprzedaży czynne są:

Kasa Miastowa „Abu” Rutowskiego 1. 2: w czwartek 13 i w piątek 14 bm. od godz. 9 rano do 4 popoł.; w sobotę 15 bm. od godz. 9 rano do 1 w poł.; w niedzielę 16 bm. od godz. 11 rano do 1 w poł.; w poniedziałek 17 bm. od godz. 11 rano do 1-ej w południe.

Kasa w Teatrze Wielkim: w czwartek 13 i piątek 14 bm. od godz. 10 rano do 2 w poł.; w sobotę 15 bm. od godz. 10 rano do 1 w poł.; w niedzielę 16 bm. od godz. 11 rano do 1 w poł.; w poniedziałek 17 bm. od godz. 10 rano do 1 w poł., oraz w obu Teatrach Miejskich na 2 godziny przed przedstawieniem.

SALA COLOSSEUM.

Od czwartku do soboty włącznie przedstawienia zawieszono.

Niedziela 16 bm. premiera programu świątecznego: Film „Blaski i cienie miłości”. Rewja „Pekamy ze śmiechu”.

KINOTEATRY.

APOLLO: „Św. Antoni Padewski”.

CASINO: „Król Królów”.

KOPERNIK: „Król królów”.

MARYSIENKA: „Król Królów”.

PALACE: „Cudowne życie Św. Teresy od Dzieciątka Jezus”.

RAJ: „Św. Antoni Padewski”.

ŚWIT: „Św. Antoni Padewski”.

— Nowy debiut lwowskiego autora.

W najbliższych dniach na afisz teatru Rozmaitości we Lwowie wejdzie nowa sztuka Wiktora Budzyńskiego, młodego lwowskiego autora scenicznego, który znany jest szerszej publiczności zarówno z występów w sympatycznym teatryku akademickim „Nasze Oczko”, jak i z popularnych już w całej Polsce „wesołych nie-

NA ŚWIĘTA - WINA GRONOWE

w różnych gatunkach od 2.50 — poleca firma

Lwów, Sobieskiego 12

Zamówienia z prowincji uskutecznią się odwrotną pocztą w paczkach żywnościowych zawierających 5 butelek.

800

DARMO

3 słynne nożyki do golenia

„SALFERS”

z powodzeniem się na niniejsze ogłoszenie,

przy kupnie 5 nożyków „Salfers” po 20 gr.

— kto w to wai — raczy się przekonać.

PERFUMERJA S. FEDER LWÓW.

SYKSTUSKA 7.

Wielki Tydzień w Kościele katolickim.

Tydzień poświęcony pamiętce Męki Pańskiej — to okres roku kościelnego najbardziej charakterystyczny, najbogatszy w malownicze, pełne mistycznych symbolów obrzędy liturgiczne.

Pierwszym z nich jest uroczystość święcenia palni, połączona z procesją, wyobrażającą triumfalny wjazd Chrystusa do Jerozolimy. Począwszy od Niedzieli Palmowej czyta się w czasie Mszy św. zamiast ewangelii Pasię czy li historię Męki Pańskiej.

W Wielką Środę, Wielki Czwartek i Wielki Piątek odbywa się popołudniu Ciemna Jutrznia przy kirem osłoniętych oknach i świetle piętnastu świec na trójkątnym świeczniku. Nabożeństwo to składa się głównie z psalmów mesjańskich i trenów Jeremiasza nad upadkiem Jerozolimy. Świece u świecznika gasi się kolejno na znak, że apostołowie i uczniowie jeden po drugim opuścili swego Mistrza. Pozostaje tylko najwyższa świeca na szczycie, jako wyobrażenie Chrystusa, której nie gaszą, lecz zanoszą ją za ołtarz, a wynoszą przy końcu nabożeństwa po odśpiewaniu psalmu Miserere. Łoskot, sprawiany przez uderzenie książkami o ławki, wyobraża trzęsienie ziemi i rozpędanie się skał w chwili śmierci Chrystusa.

Wielki Czwartek zowie się także Wieczera Pańska i jest pamiątką ustanowienia Najśw. Sakramentu, oraz modlitwy w Ogroju. Dzień ten stanowi radosny wyjątek w żałobnym Wielkim Tygodniu. Msza św. odprawia się w kolorze białym, a po Gloria biłą wszystkie dzwony, które od tej pory milkną. Zastępują je drewniane kołatki. W uroczystej procesji przenosi kapłan Najśw. Sakrament do bocznej kaplicy, gdzie rozpoczyna się adoracja.

Następuje potem obnażanie ołtarza, przypominające odarcie Chrystusa z szat. W kościołach katedralnych odby-

NA OBLEWANY PONIEDZIAŁEK

najlepsze znane wody kolońskie i kwiatowe o różnych najwyszukanych zapachach, poleca po najniższych cenach PERFUMERJA S. FEDER, Lwów, Sykstuska 7.

dziel w Radio”. Sztuka Budzyńskiego jest farsą p. t.: „Poszukujemy zdolnego wlamywacza”. Próby pod kierownictwem Władysława Krasnowieckiego już się rozpoczęły. Warto zaznaczyć, że jest to już drugi w bieżącym sezonie debiut autorów radiowych na scenach teatrów miejskich we Lwowie

— Chór Lwowskiego Konserwatorium Muzycznego, im. K. Szymanowskiego, odśpiewa pieśń wielkanocną w Katedrze Ormiańskiej pod batutą prof. Waleriego Adamczaka, w sobotę na rezurekcji o godz. 18-tej i w pierwszy dzień świąt o godzinie 9-tej.

— Wieczór muzyki i pieśni podhalańskiej wraz z herbatką towarzyską urządził Oddział Lwowski Polskiego Towarzystwa Tatrzńskiego w czwartek 20 b. m. o godzinie 20-tej w lokalu własnym, pl. Marjański 4, III. p. W wieczorze wezmą udział górale z Łącka nad Dunajcem, pp. Michał Piksa, mistrz w grze na listku i harmonii i Wincenty Pyrdół, mistrz w grze na kobzie i gęśliczkach. Wstęp dla członków i sympatyków.

— Dyrekcja Miejskiego Muzeum Przemysłu artystycznego zawiadamia, że wystawa żydowskich zabytków otwarta będzie w piątek, sobotę i poniedziałek tylko od 9—13-ej, w niedzielę muzeum zamknięte cały dzień. Od wtorku codziennie wystawa otwarta od 9—20-ej bez przerwy.

— Z Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych we Lwowie (gmach Muzeum Przemysłowego, wejście od ul. Dzieduszyckich 1. 1). Otwarta w ubiegłą niedzielę w salach Towarzystwa wystawa artystów krakowskich i lwowskich wzbudziła duże zainteresowanie wśród zwiedzających ją licznych rzesz miłośników sztuki. Na pierwszy plan z prac artystów krakowskich występują prace Giżyckiej - Berzowskiej, dodatnie wrażenie podnosi solidność rysunku, dobra plastyka i jasny, żywy koloryt tych obrazów. Małachowski dał szereg bardzo miłych gwaszów, z lwowskich prace Bartkowskiego, Klara i Matzkego. Osobne sale zajęły prace Selskiej reprezentujące osobny genre kobiecego malarstwa oraz wystawa zbiorowa

wa się święcenie olejów św. przez biskupa lub arcybiskupa i umywanie nóg dwunastu ubogim.

Wielki Piątek w języku kościelnym ma nazwę „Parasceve” — dzień przygotowania, gdyż w Starym Zakonie przygotowywano się wtedy do świąt Wielkiejnocy. Wszystkie obrzędy kościelne w tym dniu mają znamie smutku i żaloby i odbywają się w kolorze czarnym. Kapłan, przystąpiwszy do ołtarza, upada krzyżem na jego stopniach, poczem wstępuje na stopnie i czyta odpowiednią mękę i znawtychwstała Chrystusa, opis żydowskiego obrzędu zabicia i pożywania baranka, oraz pasję podług ewangelii św. Jana.

Po modlitwach za cały Kościół, wszystkie stany i wszystkich ludzi, odbywa się odsłonięcie i adoracja krzyża, przyczem śpiewa kapłan trzykroć: „Oto drzewo krzyża, na którym zbawienie świata zawisło!” Chór odpowiada: „Pójdźmy, pokłońmy się!”

Zapalwszy świece na ołtarzu, przenosi kapłan Hostię św. w procesji do głównego ołtarza i odprawia „Msze poprzednio poświęconych darów”. Kończy obrzędy wielkopiątkowe uroczystą procesją, w której zanosi się Najśw. Sakrament w monstrancji do Bożego Grobu, skąd przeniesienie następuje dopiero w czasie Rezurekcji.

Wielka Sobota przypomina spoczynek ciała Zbawiciela w grobie i jest dniem ciszy. Obrzędy dnia tego składają się z święcenia nowego ognia, paschału i wody chrzcielnej, oraz uroczystej Mszy św. w kolorze białym z trzykrotnym okrzykiem „Alleluia!”.

Poświęcony ogień jest symbolem światła, wiary i zbawienia. Rozmienia się go z iskry krzemienia na dziedzińcu kościelnym i zapala od niego trójramienny świecznik na ołtarzu. Paschałem zowie się gruba, wielka świeca woskowa z 5 zagłębieniami, wyobraża jąceni pięć ran Zbawiciela. Wkłada się w nie 5 ziarn kadzidła. Paschał, który jest symbolem Zmartwychwstałego Chrystusa, zapala się od trójramiennego świecznika, a od niego wszystkie świece, poczem umieszcza się go obok wielkiego ołtarza w osobnym świeczniku po stronie ewangelii.

znanego lwowskiego grafika, prof. Tyrowicza Ludwika — z solidnych kartonów tego artysty przemawia dusza nowoczesnej grafiki. Wystawa otwarta jest codziennie od godz. 10-tej do 15-tej popoł. W niedzielę Wielkanocną wystawa będzie zamknięta.

— Święto 39 p. p. Dowódca i Korpus oficerski 39 p. p. Strzelców lwowskich zawiadamiają uprzejmie wszystkich swoich oficerów rezerwy i sympatyków pułku, że roczne święto pułkowe przypadające dnia 29 kwietnia b. r. obchodzone będzie w ścisłych ramach pułku.

— Komunikat Lwowskiej Okręgowej Dyrekcji Koiel, Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Krakowie zawiadamia, że wobec nadspodziewanie dobrych warunków śniegowych w paśmie Czarnohory, pociąg wycieczkowy „Święta w Czarnohorze” odjedzie ze Lwowa nieodwołalnie w piątek, dnia 14 b. m., o godz. 16:40. Powrót do Lwowa w nocy z 17 na 18 b. m., o godz. 0:40. Noclegi i utrzymanie po cenach niższych w pensjonatach w Worochole za okazaniem karty uczestnictwa. Narciarze mogą korzystać z doskonałego śniegu, który zalega warstwą od 80 do 100 cm. całe pasmo Czarnohory. Wszyscy inni mają sposobność spędzić święta w atmosferze beztroskiej swobody, w przepięknej górskiej, pełnej słońca okolicy.

— Rozszerzenie działalności ubezpieczeniowej P. K. O. na zagranicę. Poczta Kasa Oszczędności, została upoważniona do przyjmowania ubezpieczeń na życie także zagranicę, z tem zastrzeżeniem, że sumy ubezpieczenia nie mogą przekraczać norm, stosowanych w kraju lub ich równowartości. Dotychczas działalność ubezpieczeniowa P. K. O. ograniczona była tylko do terytorium Polski. W ten sposób szerokie sfery emigracji polskiej, będące dotychczas terenem eksploatacji obcych towarzystw ubezpieczeniowych, będą mogły zawierać ubezpieczenia na życie w krajowej instytucji, a mianowicie w P. K. O. za pośrednictwem placówek zagranicznych P. K. O.

— Wielki turniej brydżowy. Towarzystwo niesienia pomocy dla wdów i sierót po lekarzach we Lwowie urządzi w oza-

CZYŃCIE ZAKUPY W NASTĘPUJĄCYCH FIRMACH:

BEZPŁATNE KINO

Bilet wolnego wstępu na 2 osoby otrzymuje każdy odbiorca F-my

ALOJZY HÜBNER

LWÓW — RYNEK 38.

768

MIECZYŚŁAW ZALESKI

LWÓW, PL. MARJACKI 10. — TEL. 53.

TOWARY BŁAWATNE I SUKIENNE

769

SKŁAD TEKSTYLNÝ

STACHIEWICZ I ABRYROWSKI

przeniesiony z Rynku na plac Halicki 12a (róg Batorego) poleca

Modne welny i jedwabie, sukna męskie

777

WŁADYSŁAW BUSZEK

LWÓW, UL. AKADEMICKA 6. — Tel. Nr. 18-48.

WYRÓBY ZŁOTE, SREBRNE, ZEGARKI I T. D. Specjalny dział dla wyrobu wszelkiego rodzaju odznak, żetonów, nagród i t. d. Elektryczne złocenie i srebrzenie.

766

WINA

AUSTRJACKIE, FRANCUSKIE, WĘGERSKIE

po cenach najniższych poleca

EDMUND RIEDL LWÓW, RUTOWSKIEGO 3

764

NAJMODNIEJSZE WELNY I JEDWABIE

NA SEZON WIOSENNY POLECA

TEXTAPOL, LWÓW, LEGJONÓW 29

MAGAZYN POŚCIELI

R. Drzała, ul. Chorążczyzny 1. 5

poleca kołdry od 12 zł., materaca od 23 zł.

Przerabia kołdry po 5 zł., materaca po 7 zł.

WIOSNA I AL-SA-DO

przynoszą radość waszym dzieciom.

Polecamy przepiękne obawy wiosenne po cenach tak niskich, jakich dotychczas nie było.

AL-SA-DO, Lwów, Sykstuska 19.

HURTOWNIA TEKSTYLNÁ

LWÓW, RYNEK 30.

SUKNA — JEDWABIE — PŁÓTNA

SOLIDNE A TANIE

770

LUDWIK HOSZOWSKI

LWÓW, AKADEMICKA 3.

SZCZOTECZKI I PASTY DO ZĘBÓW.

765

się od 22—27 kwietnia 1933, w sali balowej hotelu Europejskiego, III-ci wielki ogólnopolski turniej brydżowy z cenami nagrodami (w połączeniu z danciem). Program turnieju: I-szy dzień turnieju — dnia 22 kwietnia o g. 8.30 w.; II-gi dzień turnieju — dnia 23 kwietnia o g. 4.30 p.; III-ci dzień turnieju — dnia 27 kwietnia o godz. 8.30 w. Ogłoszenie i rozdział nagród dnia 3 maja o g. 5 popoł. w połączeniu z danciem (Bridge - Tea). Wszystkie pary nagrodzone i wyróżnione otrzymują żetony pamiątkowe! Wkładka turniejowa 10 zł. od osoby. Zgłoszenia o ile możliwości parami. — W razie pojedynczych zgłoszeń komitet wystara się, aby każdemu wyszukać odpowiedniego partnera. Turniej odbydzie się ściśle wedle regulaminu, który jest do nabycia u komitetowych i w aptece Dobrzańskiego przy ulicy Akademickiej 1. 2.

— Rozpoczęcie budowy linii tramwajowej na Persenkówkę. Jak już donosiśmy, kwestia budowy nowej linii tramwajowej została w zasadzie zdecydowana. Obecnie prezydent p. Drojanowski wydał polecenie rozpoczęcia

budowy trasy. Wczoraj na ulicę Ponikłowskiego zarząd tramwajowy zwiózł pierwszą partię szyn. Roboty ziemne rozpoczyna się bezpośrednio po świętach. Jak się dowiadujemy zarząd tramwajowy przygotował już cały materiał techniczny, a więc szyny, słupy i kable. Jest nadzieja, że budowa nowej linii będzie ukończona z końcem czerwca b. r.

— **Nieprawdziwa wiadomość.** W niektórych pismach lwowskich pojawiła się w dniu wczorajszym notatka o rzekomem zaślubieniu z głodu bezrobotnego nazwiskiem Iwanicki w biurze sekretarza p. Wojewody lwowskiego. W związku z powyższem, należy zaznaczyć, że wymieniony p. Iwanicki zasłabł przed gmachem urzędu wojewódzkiego, doznając ataku apoplektycznego i odwieziony został przez pogotowie ratunkowe do szpitala.

— **Nadzwyczajny pociąg do Warszawy.** W związku z liczniejszym przejazdem podróźnych w czasie ferij świątecznych, będzie uruchomiony w biegu z Warszawy do Lwowa nadzwyczajny pociąg osobowy Nr. 917, który odejdzie z Warszawy dnia 13 kwietnia o godz. 22.10 i przybędzie do Lwowa w dniu 14 kwietnia o godz. 8.48. Pociąg powrotny Nr. 924 odejdzie z Lwowa dnia 14 kwietnia o godz. 22.25 i przybędzie do Warszawy dnia 15 kwietnia o godz. 8.30.

— **Rozejm Boży.** Oddział lwowski Polskiego Czerwonego Krzyża zwraca uwagę szerokich sfer społeczeństwa, że w Wielką Sobotę od godziny 11-tej do 11 m. 45 rozgłoszą Polskiego Radia i transmitować będzie z Pragi Czeskiej uroczystość „Rozejmu Bożego“ organizowanego przez Czechosłowacki Czerwony Krzyż.

— **Odczyt na temat obrony przeciwlotniczo-gazowej.** W Związku Pracy Ob. Kobiet odbył się w ub. poniedziałek odczyt p. Adama Willmanna, referenta Wojew. Komitetu LOPP, pt. „Rola LOPP w przygotowaniu obrony przeciwlotniczo-gazowej“. Liczne zebrane członkinie Związku, oraz wprowadziły goście wysłuchały z nadzwyczajnym zainteresowaniem referatu prelegenta, oświetlającego z fachowej strony zagadnienie chemicznych środków bojowych i organizację sprawnych drużyn i pogotowia ratunkowego. Obszerny i ciekawy referat w swej końcowej części podkreślił rolę i zadanie kobiety w przygotowaniu tej obrony.

— **Nowe władze Towarzystwa Historycznego.** Walne Zebranie Oddziału Lwowskiego Pol. Tow. Hist. odbyte w dniu 8 kwietnia 1933. powołało nowy zarząd Oddziału w składzie następującym: przewodn. senat. prof. dr. St. Zakrzewski, zastępca przewodn. prof. dr. J. Umiński, sekretarz dr. K. Lewicki, skarbnik dr. B. Włodarski Członkowie: dr. J. Adamus, dyr. dr. A. Czolowski, dr. St. Hosiowski, dr. Z. Krzemicki, dr. E. Małczyńska, doc. dr. K. Tyszkowski. Zastępcy: dr. J. Skrzypek, dr. H. Wereszycki, dr. Z. Zborucki. Nowy zarząd Sekcji Dydaktycznej przedstawił się następująco: przewodn. doc. dr. K. Tyszkowski, zastępca prof. Stefa. Balicki, sekret. dr. A. Gilewicz, Członkowie: prof. J. Gierlach, M. Jarosiewiczówna, dr. A. Knot, nacz. R. Kocetlich, prof. M. Kruczkiewiczówna, dr. E. Małczyńska, dr. M. Tyrowicz, prof. T. Urbański.

Samobójstwo żony kupca.

Wczoraj późnym wieczorem dzierżawca kantyny wojskowej Hołowij wrócił do swego mieszkania na Kleparowie. Zastał tam straszny widok. Jego 23-letnia żona Maria leżała cała we krwi na podłodze, obok niej zaś porzucona była brzytwa. W celu samobójczym poderżnęła ona sobie nę gardło i żyła u obu rąk. Wezwano pogotowie ratunkowe, które przewiozło zmarłą do szpitala, stan jej jednak jest zupełnie beznadziejny. W trakcie wdrożonych dochodzeń policyjnych ustalono, że samobójstwo Hołowijowej jest wynikiem bardzo silnej depresji psychicznej i niechęci do życia, na którą się od kilku tygodni użalała.

Kucharka rzeźbiarką.

Na doroczną wystawę królewskiej Akademii sztuki w Londynie przyjęto, między innymi, też dwie rzeźby artystki rzeźbiarki, Henrietty Bunsow.

Jak się okazuje, rzeźbiarka ta jest właściwie kucharką i gospodynią u pewnej zamożnej rodziny londyńskiej i tylko w chwilach wolnych po całodzienną pracę zajmuje się w swym pokoiku rzeźbiarstwem.

Trzeba jednak dodać, że nie była wychowana na kucharkę, a jeżeli się wzięła do kucharstwa, to z tego względu, że rzeźbiarstwo nie zapewniało jej nawet najskromniejszego utrzymania.

Pani Henrietta Bunsow jest rodem z Wiednia i pochodzi z rodziny artystycznej. Pradziadkiem jej był zmarły w

1859 r. w Budapeszcie znany artysta-malarz Fryderyk Lieder, którego portret własny znajduje się w wiedeńskiej Akademii sztuki. Wykształwszy się na rzeźbiarkę, utalentowana artystka otworzyła własną pracownię w Wiedniu. Gdy wszakże po latach pracy wśród najcięższych warunków materialnych zaczęła jej grozić śmierć z głodu, postanowiła się chwycić innego zajęcia, opuściła Wiedeń, a przybywszy do Londynu, przyjęła tam stanowisko kucharki i gospodyni i teraz oczekuje z natchnieniem wyroku krytyki londyńskiej, której wynik pomyślny pozwoli jej może powrócić do dawnego, umiłowanego zawodu.

Śmierć człowieka tkniętego wścieklizną.

Wczoraj przedpołudniem do Szpitala powszechnego przywieziono z Sanoka 52-letniego zarobnika Izaka Rumla. Jeszcze w grudniu ub. roku został on pokąsany przez wściekłego psa. Zbagatelizował sobie on tę sprawę i dopiero niedawno poddał się szczepieniu. Zabieg ten okazał się chybnym. Przed k

ku dniem wystąpiły u niego ostre objawy wścieklizny połączone z paraliżem i szczekociśmami. Przewieziony do szpitala we Lwowie, utrzymywał się czas jakiś w przytomności, pod wieczór jednak chwycił go straszne bóle, zaś około g. 11 w okropnych męczarniach zakończył życie.

Krwawy spór pod karuzelą.

Wczoraj po południu obok karuzeli, znajdującej się przy ul. Jakóba Hermiana doszło do krwawego zajścia. Bawił tam niejaki Weintraub z Kleparowa. W pewnym momencie przystąpił doń Iwaniszyn, dobył noża i pchnął nim kilkakrotnie Weintrauba. Zalany krwią Weintraub upadł bez przytomności na ziemię. Iwaniszyn uciekł w niewiadomym kierunku.

Nagły zgon uczennicy.

Wczoraj wieczorem w Zakładzie wychowawczym SS. Albertynek przy ul. Złotej 6 podczas kolacji zmarła nagle 9-letnia Stefania Sabatówna, uczennica II klasy szkoły powszechnej. Wezwany lekarz dzielnicowy dr. Kasperk nie umiał określić przyczyny zgonu. Nagły zgon dziewczynki wywołał łatwo zrozumiałą sensację.

ECHA PONUREJ ZBRODNI.

23-ci dzień rozprawy przeciw Gorgonowej.

Kraków, 13 kwietnia.

Wczorajszy dzień rozprawy, poświęcony w większej części zakończeniu rozgrywki między biegłym prof. Olbrychtem a obrońcami, nie pozbawiony był ciekawych momentów, zwłaszcza jeśli chodzi o samego prof. Olbrychta, który z dużym wzburzeniem i wyraźną złością w oczach odpierał postawione mu przedwczoraj przez obronę zarzuty.

Kontrofensywa profesora Olbrychta.

Na wezwanie przewodniczącego Jendla prof. Olbrycht zaczął odpowiadać na poszczególne punkty przedwczorajszego oświadczenia obrońców. Mówiąc o stygnięciu zwłok zmarłej, powołał się na ewolucyjność tego procesu i podtrzymał swoją tezę, że śmierć nastąpiła o godzinie 12. Do tego samego wniosku skłania go zaobserwowany w żołądku zmarłej proces trawienia. Gdy w pewnym miejscu biegły zaznacza, że pewnych szczegółów nie mógł dokładnie określić, ponieważ obrona stawiała mu niespotykane dotąd trudności, obrońca Ettinger poprosił o zaprotokołowanie tego wyrażenia. Dalej prof. Olbrycht stwierdza, że gdyby przyjąć tezę obrony co do planu pośmiertnych, Lusja musiałaby zostać zamordowana jeszcze przed udaniem się na spoczynek. Odpierając zarzut sugerowania przysięgłych, prof. Olbrycht powołuje się na swą obowiązkowość i twierdzi, że w orzeczeniu swem nie liczył się ani ze stanowiskiem obrony, ani z oskarżeniem. Powiada przytem, że orzeczeń jego nie kwestionowali nawet profesorowie prawa karnego.

k którzy zasiadali na ławie obrończej. W tem miejscu obrońca Ettinger stanowczo protestuje przeciw temu odezwaniu się, a obrońca Axer demonstracyjnie opuszcza salę. Obrońca Woźniakowski przypomina przewodniczącemu, by nie dopuszczał do dyskusji osobistych. Profesor Olbrycht odpycha zarzuty co do badania krwi na dżaganie, oświadcza też, że zna teorię Birlera, której nieznajomość zarzucił mu dr. Axer. Oświadcza dalej, że takie podchwytliwe pytania o autorów zadają Huculi, którzy zasiadają w sądzie w Kołomyży. Stwierdza też, że obrońcy nie mają wykształcenia medycznego nawet na poziomie studenta 1-go roku medycyny. Na dodatek biegły prof. Olbrycht unosi się tak bardzo, że aż przewodniczący powołuje go do porządku. Następnie przewodniczący zadaje biegłemu jeszcze szereg pytań, a gdy na koniec pyta go, czy niema jeszcze jakiego życzenia, biegły z wyraźną złością mówi, że życzyłby sobie nie spotkać się nigdy z takim stanowiskiem obrony.

Spór o prawa biegłego.

Z kolei Trybunał wysłuchuje biegłych z Warszawy Lewandowskiego i Symczyka. Prokurator stawia im szereg pytań. W pewnym momencie, gdy biegły Symczyk chce coś wyjaśnić, prokurator Szypuła kilkakrotnie nie daje mu przyjąć do głosu. Gdy obrońca Woźniakowski zwraca na to uwagę, prokurator prosi Trybunał o ukaranie obrońcy. Trybunał udaje się już na naradę, gdy obrońca Woźniakowski oświadcza raz jeszcze, że biegły ma prawo do swobodnego ogłoszenia swej opinii i cytuje na poparcie tego odpo-

Służba lekarska w Kasie Chorych podczas świąt.

W czasie świąt Wielkiej Nocy zarządzono w Kasie Chorych następującą służbę:

W sobotę, dnia 15 kwietnia b. r.: Ambulatoria, Przychodnie i Obwody Lecznicze — czynne będą tylko do godz. 12-tej w południe.

Ordynacja domowa — jak zwykle.

Biura Kasy Chorych — czynne tylko do godz. 12-tej w południe.

Apteka główna, Brajerowska 8.

Apteka filialna, Fredry 2 — czynne od 8-mej rano do 18-cj wiecz.

W niedzielę, dnia 16 kwietnia b. r.:

Ambulatoria, Przychodnie, Obwody Lecznicze i biura Kasy Chorych są zamknięte.

Czynni tylko lekarze dyżurni: **w chorobach wewnętrznych:** dr. Akselrad Samuel, pasaż Mikolascha, II, p., tel. 51—12 (Obwód Nr. IV). — dr. Eek Leon, pl. Bernardyński 2a, tel. 76—80 (Obwód Nr. III). — dr. Silber Ożlasz, ul. Kuszewicza 6., tel. 77—93 (Obwód Nr. II.). — dr. Zieli Zygmunt, ul. Rzeźnicka 18, tel. 49—94, (Obwód Nr. I.). — **W chorobach dziecięcych:** dr. Distenfeld Ida, ul. Głęboka 15, tel. 43—66, (Obwód Nr. I.). — dr. Głębok Perütz, ul. Kollataja 5, tel. 41—72, (Obwód Nr. III.) — dr. Reiserówna Anna, ul. Wolność 15, tel. 72—26, (Obwód Nr. IV.). — dr. Stockówna Lola, ul. Halicka 1, tel. 51—27, (Obwód Nr. II.).

W chorobach chirurgicznych: dr. Ekselbirt Leon, Kraszewskiego 25, tel. 57—75. —

W chorobach kobiecych: dr. Nacher Kazi mierz, ul. Gródecka 27, tel. 83—40, (Obwód Nr. I. i II.). — dr. Nadel Zygmunt, ul. Heimańska 6, tel. 32—00, (Obwód Nr. III. i IV.).

W chorobach laryngologicznych: dr. Wollner G., ul. Brajerowska 4, tel. 53—14. Niezależnie od tego ogłoszenia, spisy lekarzy dyżurnych znajdują się w lokalach ambulatoryjnych i obwodach leczniczych.

Apteka główna, Brajerowska 8, od godz. 8-mej do 12-tej. — Apteka filialna, Fredry 2, od godz. 12-tej do 20-tej wiecz.

W poniedziałek, dnia 17 kwietnia b. r. Dyżury analogiczne jak w niedzielę i święta t. j. tylko w obwodzie leczniczym Nr. IV., ul. Brajerowska 8, który jest czynny od godz. 8-mej do 12-tej przed południem, tel. 3—61 i 58—24. — Apteka główna, Brajerowska 8, od godz. 8-mej do 12-tej. — Apteka filialna, Fredry 2, od godz. 12-tej do 20-tej wiecz.

wiedni artykuł kodeksu karnego. Wobec tego Trybunał zostaje i oddaje głos biegłemu Symczukowi. Biegły odpowiada na szereg pytań; potem przewodniczący zarządza półgodzinną przerwę.

Trybunał ukarał obrońcę.

W czasie przerwy wszedł na salę szef nadzoru prokuratorskiego z Warszawy radca Krychowski w towarzystwie prezesa krakowskiego Sądu Apelacyjnego Parylewicza oraz tamtejszego szefa prokuratury Michałowskiego. Po przerwie przewodniczący Trybunału oznajmia, że ponieważ obrońca dr. Axer dopuścił się publicznej obrazy biegłego Olbrychta, wobec tego Trybunał ukarał go grzywną w wysokości 300 złotych, ponieważ zaś Trybunał stoi na stanowisku, że przedwczorajsze oświadczenie było sądem; jedynie dr. Axera, więc nie wyciąga konsekwencji w stosunku do dwóch innych obrońców. Mimo ostrego sprzeciwu obrońcy Ettingera i Woźniakowskiego, Trybunał nie uchylił swej decyzji. Wobec tego dr. Axer, po porozumieniu się ze swymi kolegami, zgłosił wniosek o odroczenie rozprawy i przekazanie jej innej kadencji sędziów przysięgłych, stwierdza przytem, że Trybunał ocenił orzeczenie prof. Olbrychta, chociaż nie miał do tego prawa. Oświadczenie dr. Axera spotkało się ze sprzeciwem obu prokuratorów, zgłoszonym przez prok. Przytułskiego.

Po półgodzinnej naradzie Trybunał odrzucił wniosek obrony, poczem przy ustalono do dalszego przesłuchiwanie orzeczeń biegłych.

U Grobu Chrystusa.

Cały świat chrześcijański chyli dziś czoła u symbolicznego Grobu Zbawiciela, wyobrażającego w kościołach ową grotną skalną, w której dokonała się tajemnica Zmartwychwstania.

Jak wyglądał w istocie Grób Chrystusowy w Jerozolimie? Groby bogatych Żydów kuto w skałę. Z zewnątrz przez mały otwór, zasuwany okrągłym kamieniem młyńskim, wchodziło się do przedsionka lub salki, w skałę wykutej. W ścianach jej wykonywano otwory na właściwe groby, w których składano ciała zmarłych.

Pogrzebem Chrystusa zajęli się dwaj Jego uczniowie tajemni, młodzieńcy z arystokracji żydowskiej, Józef z Arymatei i Nikodem. Po śmierci Jezusa wystąpili oni jako jawni wyznawcy. Józef z Arymatei posiadał własny grobowiec i w nim postanowił pochować Chrystusa. Poszedł on do Pilata i poprosił o ciało Mistrza, co wymagało wielkiej odwagi. Chrystus bowiem miał być pochowany we wspólnym grobie ze skazańcami. Pilat darował mu ciało Chrystusa, które Józef owinął w prześcieradło z najcięższego lnu, z jakiego sporządzano ubrania kapłanów żydowskich i złożył we własnym grobowcu, zamykając wejście wielkim kamieniem.

Dziś na miejscu tem wznosi się Kaplica Grobu Chrystusowego.

Ks. dr. J. Górka w swej „Podróży do Ziemi Świętej i Egiptu, wydanej w roku 1914 opisuje ją w następujący sposób:

„Kaplica Grobu Chrystusowego, w środku rotundy kościelnej umieszczona, ma 8,25 metrów długości, 5,55 metrów szerokości, a 5,50 metrów wysokości, nie łącząc w to wieżyczki, zakończonej cebulastą kopułą. Liczne złote i srebrne lampy wiszą na jej froncie. Sam grób składa się z tak zwanej przedkomory, czyli kaplicy anielskiej, bo tu pokazali się aniołowie niewiastom i zwiastowali im zmartwychwstanie Zbawiciela.

Z tej komory wchodzi się do właściwego grobu, gdzie można umieścić altarz i odprawić Mszę św. Ministrant i kapłan prawie całkiem zapelniają tę przestrzeń, a wsunąć się tu mogą jeszcze najwyżej dwie osoby dla modlitwy i przyjęcia Komunii św.

W głębi grobu widać marmurową płaskorzeźbę, przedstawiającą zmartwychwstanie Pana. To własność Greków dyzunitów. Srebrna płaskorzeźba należy do łacinników, a malowany obraz do Ormian”.

Zwyczaj święcenia „grobów“ i pobożnych do nich pielgrzymek wywodzi się z czasów wojen krzyżowych. W

Polsce pionierem kultu Grobu Chrystusa był rycerz Jaksa, herbu Gryf z Miechowa, który brał udział w wyprawach krzyżowych i sprowadził do Polski zakon Bożogrobówców w XII-tym wieku.

W Miechowie urządzona była pierwsza kaplica Bożego Grobu, która ścigała pielgrzymki wiernych z całej Polski.

Ś. p. Ks. dr. Tadeusz Olejniczak.

We środę nadeszła do Lwowa żałobna wiadomość o niespodziewanym zgonie O. Tadeusza Olejniczaka, rektora OO. Zmartwychwstańców w Rzymie.

Wiadomość ta została w prasie lwowskiej zanotowana z lakoniczną krótkością, chociaż ks. Olejniczak przeżył w mieście naszym, przed wojną, kawał najpiękniejszego swego życia, a w życiu kulturalnym, towarzyskim i pedagogicznym Lwowa odgrywał niegdyś nie małą rolę. Posiadał tutaj zawsze liczne grono serdecznych, kochających Go przyjaciół — do których i podpisany miał szczególne się zaliczać — przyjaciół, mających i dzisiaj jeszcze w oczach, mimo tylu lat rozłąki, Jego jasną, dobrą, ujmującą postać i złote, zawsze młode serce.

O. Tadeusz Olejniczak był Zmartwychwstańcem, członkiem tego polskiego Zakonu, którego wysokie tradycje są dla dziejów umysłowości polskiej i ideologii polskiej — niezapomniane. Wyrósł śp. O. Tadeusz z najcięższego dziedzictwa tego Zakonu, miał zawsze żywo w pamięci jego historię, związki z Wielką Emigracją i Mickiewiczem, z takimi Zmartwychwstańcami naszymi, jak ks. Hieronim Kajsiowicz, ks. Semenienko, ks. Walekjan Kalinka, znakomity historyk, czy O. Bakanowski, przy którym chował się jeszcze O. Tadeusz w swych młodych, księżych latach.

Tak, jak tamci byli potroszę rycerzami-żołnierzami, tak i w Ojcu Olejniczaku, było dużo żołnierskiego animuszu, życia, werwy, temperamentu i humoru, nawet elegancji. Pamiętamy Go doskonale, jako kapelana wojskowego w początkach wojny (z konieczności w armii zabarozczej), jak dzielnie i tego jeździł na koniu, jaki był zawsze koleżeński, pełen humoru, wesoły, tryskający życiem — a zatroskany o Polskę i Jej losy. Miał w sobie coś z ks. Dęboliczkiego, słynnego kapelana Lisowczyków z XVII w. Jakżeż świetnie byłby się czuł w Legionach; niestety musiał wycofać się z armii, aby bronić swego rodzinnego klasztoru i jego zakładu-wychowawczego we Lwowie.

Ale nie tylko żołnierskość, lecz także wielką kulturę i wybitne skłonności naukowe wziął śp. O. Tadeusz po swoich znakomitych „przodkach — Zmartwychwstańcach”. Doskonale wykształcony, w latach akademickich, był często zagranicą, zwłaszcza w Rzymie, u tamtejszych Zmartwychwstańców, — nie przestawał nigdy kształcić się i pracować dalej. Studiował filozofię u prof. Twardowskiego, uczestniczył żywo w pracach instytutu tego uczonego i w posiedzeniach Koła Filozoficznego. Był katechetą gimnazjum VIII we Lwowie, doskonałym pedagogiem, wychowawcą całego pokolenia młodzieży, która go uwielbiała za Jego dobroć, wieczny, słodki uśmiech i oficerską komendę.

Był jednym z pierwszych we Lwowie krzewiocieli stosunków kulturalnych polsko-włoskich i wieloletnim lektorem języka włoskiego w Uniwersytecie Jana Kazimierza.

Żyły z Włochami i Rzymem, jak z własnym domem, miał ten piękny typ kapłana-Polaka uczuciowość i szczerść dawnych kapłanów wojennej Polski, a przytem oglądę i wytworność księdza-dyplomaty z Kurji Rzymskiej. Jakoś to się w nim łączyło w jedną dziwnie ujmującą całość.

W mieście naszym, zwłaszcza, jako wieloletni kapłan Zgromadzenia O. O. Zmartwychwstańców i kierownik tam-

Wielkotygodniowe tradycje ludu polskiego.

Zwyczaj i obrzędy, związane ze świątami Wielkiej nocy zawierają w sobie zarówno tradycje chrześcijańskie, jak też szczątki dawnych wierzeń pogańskich. Zaczynają się one już w Palmową Niedzielę, a raczej jeszcze

wcześniej, bo od tłuczenia garneków z popiołem w śródpole. Do końca XVII wieku rozpowszechnione były misteria i dialogi o Męce Pańskiej, które odgrywano przeważnie po kościołach. Ponieważ jednak przedstawienia te przybrały z czasem charakter zbyt świecki, nielicujący z powagą miejsca, duchowieństwo skasowało je i od czasów Augusta III wesołe te oracje odbywały się po domach prywatnych lub na ulicy.

W Wielką Środę w wielu okolicach kraju odbywało się niegdyś „tracenie Judasza”. Słomianą kukłę, mającą wyobrażać Judasza, strącano z wieży kościelnej. Zwyczaj ten był zapewne zastępstwem pogańskich uroczystości: topienia Marzanny, bogini śmierci i zimy, jaki przez długie wieki po przyjęciu chrześcijaństwa trwał wśród ludów słowiańskich.

Od Wielkiego Czwartku, jak wiadomo, na znak żałoby i wspomnień o Męce Chrystusa, milkną w kościołach dzwony, odzywiają się tylko drewniane kołatki i grzechotki.

Piękna legenda polska głosi, że serca dzwonów idą w tym dniu do Rzymu, by wobec Ojca św. skarżyć się na grzechy i nieprawości ludzkie.

Jedrzej Kitowicz w „Pamiętnikach” swych tak opowiada o zwyczajach wielkotygodniowych:

„W Piątek Wielki wieczorem, albo w Sobotę rano, drużyna dworska przy małych dworach uwiązawszy śledzia na długim i grubym powrozie, do którego był nicia cienką przyczepiony, wieszala nad drogą na suchej wierzbie albo inszem drzewie, karząc go niby za to, że przez sześć niedziel panował nad mięsem, morząc żoładki ludzkie słabym posiłkiem swoim.

Żur wynosili z kuchni, jako dłużel im niepotrzebny, co było siłdem dla zwiedzenia jakiego prostaka. Namówili go, żeby garnek z żurem w kawale sieć wziął na plecy i mósł go tak, albo na głowie trzymając, niby do pogrzebu. Za niosącym frant jeden szedł z rydłem, mający dół kopać żurowi i w nim go pochować. Gdy się wyprowadził z kuchni na dziedziniec, ów, co szedł z rydłem, uderzył w garnek, a żur natychmiast oblał niosącego i sprawił śmiech asystującym temu zmyślönemu pogrzebowi żurowemu i patrzącym na niego”.

Stanisław Lempicki.

Program radiowy.

Piątek, 14 kwietnia.

Lwów. (381). Godz. 11:40: Codzienny przegląd prasy polskiej. 11:50: Komunikat Meteorologiczny Głównej Wojsk. Stacji Meteor. dla komunikacji lotniczej. 11:57: Sygnał czasu z Obserwat. Astronom. w Warszawie, hejnał z Wieży Mariackiej w Krakowie. Odczytanie programu na dzień bież. 12:10: Muzyka z płyt gramof. 13:20: Kom. Państw. Instyt. Meteor. 13:25—15:25: Przerwa. 15:25: Lwowska Chwilka Morska i Kolonialna oraz płyty. 15:35: Trans. z Warszawy. Odczyt. 15:50: Muzyka z płyt gramof. W przerwie „Dialogi o księżkach” w opr. p. Helony Boyer i dr. Franciszka Pawliśzaka. 16:45: Skrzynka pocztowa dla dzieci w opr. cioci Ady. 17: Utwory religijne w wyk. chóru cerkwi Wołoskiej pod dyr. Romana Prokopowicza. Trans. z cerkwi Wołoskiej we Lwowie. 17:55: Odczytanie programu na dzień następny. 18: Trans. z Warszawy. Muzyka. 19: „Hr. Baworowski i jego testament” wygl. dr. Jan Bryk. 19:15: Rozmaitości. 19:30: Trans. z Warszawy. Feljton p. Witolda Bunickiewicza p. t.: „Obrzędy wielkopiątkowe”. 19:45: Prasowy Dziennik Radiowy. 20: Trans. z Warszawy. Słuchowisko „Parsifal” p/g Wagnera. 21:30: Wiadomości sportowe. 21:35: Dod. do Pras. Dziennika Radiowego. 21:40: Trans. z Warszawy. Koncert religijny w wyk. chóru miesz. kościoła św. Krzyża w Warszawie pod dyr. Jana Maklakiewicza. 22:55—23: Transmisja z Warszawy. Komunikaty.

Sobota, 15 kwietnia.

Lwów. (381). Godz. 11:40: Codzienny przegląd prasy polskiej. 11:50: Komunikat Meteor. Gł. Wojsk. St. Meteorologicznej. 11:57: Sygnał czasu z Obserwat. Astronom. w Warszawie, hejnał z Wieży Mariackiej w Krakowie. Odczytanie programu na dzień bież. 12:10: Muzyka z płyt gramof.

13:20: Kom. Instyt. Państw. Meteor. 13:25—15:25: Przerwa. 15:25: Trans. z Warszawy. Wiadomości wojskowe i strzeleckie omówi i odpowiedzi udzieli z ramienia Wojskowego instytutu Naukowo-Wydawniczego red. J. I. Targ. 15:35: Trans. z Warszawy. Słuchowisko dla młodzieży: „Chrystus Zwycięzca” p/g legendy Zeyera w radiofonizacji Sorokowicza. 16: Muzyka z płyt gramof. 16:40: Audycja dla chorych w opr. ks. kan. Michała Rekęsa i koncert orkiestry salonowej pod dyr. Tadeusza Seredyńskiego. 17:40: Odczyt aktualny. 17:55: Odczytanie programu na dzień następny. 18: Trans. z Krakowa. Rezurekcja z Katedry na Wawelu i Dzwon Zygmunta. 19: „Na widnokręgu”. 19:15: Słuchowisko z Warszawy. 20: Koncert wieczorny. W przerwie: Wiadomości sportowe i Dod. do Pras. Dziennika Radiowy. 22: Przerwa. 22:05: Trans. z Warszawy. Utwory Chopina w wyk. Bolesława Wojtowicza. 22:40: Trans. z Warszawy. Feljton: „Od Haifcy do Jerozolim”. 22:55: Komunikaty. 23—23:10: Trans. z Krakowa, Lwowa i Warszawy. Audycja dla członków Polskiej Ekspedycji Polarnej na Wyspie Niedźwiedziej.

SPŁONEGA ŻYWCEM.

Stanisławów, 12 kwietnia (PAT) W domu Wasylii Wasyłyszyn w Ostawach Czarnych pow. Nadwórna wybuchł pożar, który zniszczył doszczętnie dom mieszkalny oraz dwa puste brogi. W czasie pożaru zginęła w płomieniach palącego się domu kaleka, 22-letnia Hania Wasyłyszyn. Przyczyną pożaru była wadliwa budowa komina.

Zjazd wojewodów.

Jak donosi Polska Ag. Public. w drugiej połowie b. m. odbędzie się w Warszawie zjazd wojewodów „poświęcony omówieniu zagadnień, które znajdowały się na porządku obrad ostatniej sesji sejnowej.

W szczególności na zjeździe omawiane będą sprawy gospodarcze, oraz sprawy, związane z wprowadzeniem w życie nowej ustawy o ustroju samorządu terytorialnego.

Komunikacja lotnicza w okresie świątecznym.

Przez cały okres Wielkiego Tygodnia komunikacja na polskich liniach lotniczych odbywa się normalnie, jak w dni powszednie. Zgodnie ze zmianami w rozkładzie lotów, przewidzianymi od 15 b. m., w Wielką Sobotę wyruszy poraz pierwszy w roku bieżącym samolot z Bukaresztu do Sofii i Salonik, oraz z Tallina do Rygi i Wilna.

W pierwszym dniu Wielkiejnocy, jak w każdej niedzielę, komunikacja będzie przerwana, natomiast w drugim dniu Wielkiejnocy odbywać się będzie normalnie. W dniu tym wyruszy pierwszy samolot z Wilna do Rygi i Tallina, oraz z Salonik do Sofii i Bukaresztu.

Budzące się Chiny.

(Korespondencja własna.)

Szanghaj, w marcu.

Chiny budzą się, budzi się opinia chińska, a właściwie mówiąc rodzi się. Nie było jej dotychczas w tym olbrzymim kraju, gdzie pojęcie granic za ciera się zupełnie. Stworzyły opinie do piero klęski zadane przez Japończyków armiom chińskim, zdrady popełniane przez gubernatorów i generałów, zabór całych połaci kraju, a zwłaszcza marsz Japończyków na Dżehol i Pekin.

Protestuje przeciw niedołęstwu i zdradzie nie tylko już prasa chińska, ale i masy, ale i „mali” ludzie. Pod naciskiem opinii musiał generał Czang-Kai-Czek, dyktator Nankinu, wyruszyć in persona na front wojenny, aby zorganizować obronę Pekinu. Gniew ludu osiągnął gubernatora Dżeholu, gen. Tanga, który automobile ciężarowe, przeznaczone dla przewożenia amunicji na front, zużytkował dla transportu swoich skarbów i ruchomości przed nacierającym wrogiem.

Nowopowstały czynnik w Chinach — opinia — przeobraziła jeszcze jako tako utratę Mandżurii, ale nie mogła przetrwać utraty Dżeholu, do obrony którego gotowano się miesiącami całymi, a który zdobyty został przez li-cześnie słabsze korpusy japońskie.

Odruchy opinii w Chinach mają jednak kierunek i zabarwienie paradoksalne. W Europie nastawienie prowojenne. Ujawniają zwykłe wojskowi, w Chinach natomiast wojskowi są zwłaszcza pacyfistami — o ile nie chodzi o politykę wewnętrzną, zato militarystycznie nastroszeni są kupcy, bankierzy, przemysłowcy.

Paradoksalny ten fakt tłumaczy się wpływem kultury zachodniej na sfery cywilne, na kupców, bankierów, przemysłowców, którzy europeizują się pod wpływem stałego kontaktu z białyńmi w Kantonie, Szanghaju i innych wielkich ośrodkach miejskich. Młoda generacja chińska, wychowana w szkołach europejskich, zmodernizowana zupełnie, odczuwa dotkliwie klęskę narodziła i poniosła już okupację japońską jako zabór ziemi ojczystej, co znów jest rzeczą obojętną dla wojskowych, jest starym daty, dbających jedynie o własną kieszeń i o swoje stanowisko

w obrębie własnej prowincji, której granice są dla nich granicami ojczyzny.

Najsilniejszy opór i sprzeciw zaborczości japońskiej stawia nie zagrożona przez Japonię Północ, ale — Południe. Tutaj domagają się finansiści i kupcy, jaknajenergiczniejszej kontakcji, obrońcy Pekinu, odparcia najazdu. Wszystkie te jednak dążenia dają się tylko z trudnością obrócić w czyn, gdyż stałe im na przeszkodzie rozbieżne wewnętrzne, tendencje odśrodkowe wśród sfer rządowych, brak silnej scentralizowanej władzy. Jeśli więc chodzi o skuteczną akcję wojenną przeciwjapońską, nie polega ona tyle na przygotowaniu technicznym, na uzbrojeniu, na dowództwie, ile na scharmonizowaniu wręcz przeciwnych dążeń, grup, osobowości.

Aczkolwiek w tych warunkach powodzenie obrońców Pekinu zdaje się być wątpliwe, trzeba jednak przyznać, że w Chinach narodziła się nowa siła, nowy czynnik odrodzenia kraju — opinia publiczna, której dotąd jakby nie było. Jest to pierwszy i duży plus w historii współczesnej tego kraju.

E. T.

Nowa stacja nadawcza dla Szanghaju.

Na terenie koncesji międzynarodowych w Szanghaju wybudowano jeszcze jedną radiostację nadawczą, XGMS. Stacja mieści się w Palace-Hotelu i pracuje na fali 480 mtr.

Chociaż moc nadawcza nowego Szanghaju nie przekracza pół kilowata — stacja odbierała bardzo dobrze w Tien-Tsinie. Podczas transmisji próbnego programu XGMS odebrano bardzo wyraźnie na parowcu amerykańskim „Prezydent Coolidge”, gdy okręt oddalony był od Szanghaju jeszcze o całą dobę drogi.

Ciekawym szczegółem jest niewątpliwie, że aparaturę nadawczą montowali eksperci techniczni z krążownika amerykańskiego „Rochester”. Na razie nowa stacja ma tylko jedno studio, ale wkrótce urządzić ma jeszcze dwa studia odczytowe. Tak więc Szanghaj obsługuje już dziś 4 stacje nadawcze, z których jedna chińska i 3 działające na terenach koncesji zagranicznych.

Wrażenia przy najszybszym locie.

Najbardziej charakterystyczną zdobyczą czasów dzisiejszych jest tempo, które w każdej dziedzinie życia wzrosło do szybkości, o jakiej dawniej nikt nie marzył. Tempo jazdy, tempo pracy, tempo życia wogóle.

Przy puszczaniu w ruch pierwszych pociągów, które poruszały się wolniej, niż dzisiejsze pociągi ciężarowe, uczeni twierdzili, że organizm ludzki nie wytrzyma takich szybkości, a nawet widok pociągu biegnącego z szybkością 40 km. na godzinę, może być szkodziwym. Radzili więc cały tor kolejowy otoczyć wysokimi parkanami.

KRADZIEŻ W CERKWI.

Stanisławów, 12 kwietnia (PAT) W Nowoszybach pow. Żydaczów nieznany sprawca skradł w cerkwi skarbową drewnianą, zawierającą 60 zł.

W SANIE WYŁOWIONO ZWŁOKI.

Jarosław, 12 kwietnia (PAT) W nurtach Sanu znaleziono zwłoki mężczyzny, pochodzenia żydowskiego, nieznane nazwiska, lat około 65, które wodaniosła z górnego biegu rzeki Zwłoki odstawiono na zarządzenie władz sądowych do kostnicy żydowskiej w Jarosławiu.

Posłuchajmy, co mówi dziś na temat szybkości lotnik — Anglik, zwycięzca w wyścigu o puchar Schneidra w roku 1932. Twierdzi on, że człowiek jedynie przy pomocy oczu zdaje sobie sprawę z szybkości, a poza tem nie posiada żadnego zmysłu dla odczuwania jej. „Jak długo latałem na pełnym morzu, oświadcza najszybszy człowiek na świecie — nie widząc brzegów, nie robiła na mnie wielka szybkość najmniejszego wrażenia, dopiero po zbliżeniu się do brzegów zauważyłem, jak prędko lecę, ale i tu sensacja i wrażenie były daleko mniejsze, niż 650 km na godzinę, niż np. przyjeżdżcie na nartach z szybkością około 65 km na godzinę. Odczuwa się zatem jedynie zmniejszenie prędkości, jedynie przyspieszenie.

Gdy choćby minimalnie zwiększyłem szybkość samolotem, to zostawałem z ogromną siłą przyciskany do oparcia, gdy ją zmniejszałem, ciągnęło mnie silnie naprzód. Nieprzyjemnie natomiast daje się odczuwać siła odśrodkowa. Przy najmniejszym obrocie głową, przy tak wielkiej szybkości, robi się człowiekowi czarno przed oczyma, bo krew, posłuszna sile odśrodkowej, zostaje wyciskana z siatekówek.

Przy normalnym jednak locie po linii prostej z największą dotychczas osiągniętą szybkością, jeśli wzrok nie ma punktów oparcia, człowiek nie zdaje sobie zupełnie sprawy z szybkości.

DZIAŁ SZACHOWY

pod red. A. ŚWITLIKA i M. KMIETOWICZA

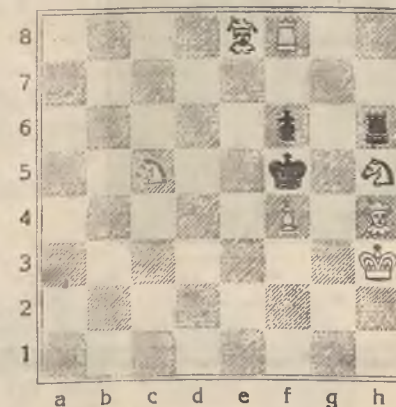
L. 17.

E. GOLDSCHMIEDT

(1. nagr. Austral.)

B.: Kh3, Wf8, Ge8, h4, Sc5, h5 P. f4 (7).

Cz.: Kf5, Wh6, P. f6 (3) (7+3=10).

Mat w 2 posunięciach.

Termin nadsyłania rozwiązań upływa z dniem 24 kwietnia b. r.

ZADANIA MAKSYMALNE.

Dzisiejszy rozwój problemistyki szachowej postawił kompozytorów przed trudnym zadaniem stworzenia takiego źródła pomysłów z którego już poprzednio nie czerpano.

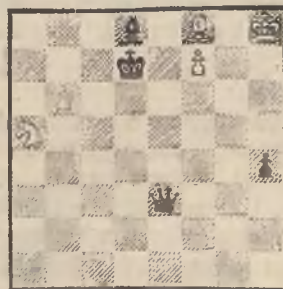
W poszukiwaniu nowych form w których mogłoby się uzewnętrznic piękno, oraz kombinacyjne możliwości gry królewskiej — tworzy się problemy, które w zasadzie to gry praktycznej, niewiele mają wspólnego. Dotychczas problemów — między innymi — należało t. zw. maty maksymalne, które ukazały się przed około kilkunastu laty. Jednym z reprezentujących ten kierunek w problemistyce szachowej był T. R. Dawson, znany kompozytor angielski. W zadaniach maksymalnych czarne są zobowiązane do wykonywania najdłuższych posunięć. Jednakowoż ruch n. p. po diagonalu a1—h8 nie będzie odpowiadał pod względem długości posunięcia ruchowi wykonanemu po ortogonalu a1—h1, chociaż tak w jednym jak i w drugim wypadku zostaje figura przesunięta o 7 pól.

Ruch bowiem wykonany po tej diagonalu jest ruchem wykonanym po linii będącej przekątną kwadratu o boku a1—h1. Celem obliczenia arytmetycznej wartości niektórych posunięć przyjmijmy długość boku każdego z 64 pól równą 1. Wówczas otrzymamy (w/g wzoru $a^2 + b^2 = c^2$) wartość przekątnej każdego z pól równą $\sqrt{2}$. I tak, jeżeli n. p. ruch po ortogonalu a1—b1 = 1, a1—c1 = 2, a1—d1 = 3 i t. d., to równocześnie ruch po diagonalu a1—b2 = $\sqrt{2}$ = 1.414..., a1—c3 = $2\sqrt{2}$ = 2.828..., a1—d4 = $3\sqrt{2}$ = 4.242... i t. d., ruch skoczka a1—b3 = $\sqrt{5}$ = 2.236... ($\sqrt{5} = \sqrt{1^2 + 2^2}$).

W podobny sposób obliczyć możemy wartość każdego z innych posunięć. Dla przykładu jedno z zadań tego typu.

P. J. G. STUIVER.

(Tijdschrift N. S. B.).

Mat maks. w 3 posunięciach.

Rozwiązanie: 1. Gf8—d6! He8+, 2. f7—f8+—Kc8, 3. b6—b7+ i mat.

Jak widzimy z zasadniczym celem gry praktycznej powyższe zadanie nie posiada (prócz samego obowiązku wykonywania określonych prawidełami posunięć) nic wspólnego. — Powstanie takich zadań jest więc wynikiem dążności do stworzenia nowego odgałęzienia w kompozycji, umożliwiającego tworzenia zadań a pomysłów — narazie przynajmniej — nieznanych.

NIECO O ANTYPACJI.

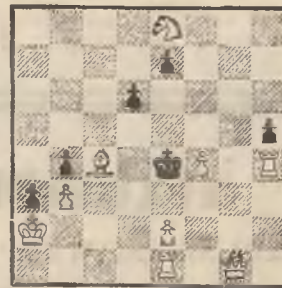
W kompozycji szachowej przystęp antypacji należy rozumieć korzystanie z pomysłu już wcześniej przez innego kompozytora zużytkowanego. — Skutkiem olbrzymiego rozwoju problemistyki szachowej z antypacją — czasami nawet mimowolną — spotkać się możemy bardzo często, odkrywając jej jest jednak chwilami nader trudnym. W poniżej podanych przykładach jeden pomysł został opracowany przez trzech różnych kompozytorów. Dwaj ostatni korzystali — może mimowoli — z pomysłu pierwszego.

F. HEALEY.

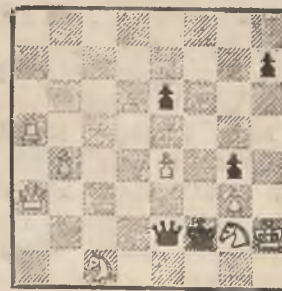
Mat w 3 posunięciach.

H. D'O. BERNARD.

Mat w 2 posunięciach.

DR. PALKOSKA.

Mat w 3 posunięciach.

Rozwiązania:

1. Wd—h1! Gd7 (e8). 2. Hb1, Gb5, 3. Hg1 mat.
1. We1—a1! (Aby po Kf5 zagrać Hb1 mat).
1. Wa5—a8! grozi Hg7+ i 3. Wf8 mat.

W zadaniu F. Healey'a pomysł ruchu torującego, t. j. otwierającego hetmanowi drogę — został wprowadzicie przeprowadzony z zaniechaniem wymagań ekonomicznych, jednak niedomaganie to lagodzi imponującą oryginalną ideą. Zadanie H. Bernarda jest dalszym opracowaniem tego pomysłu, zastosowaniem do zadań estetyki zadaniowej. Jednak ruch We1—a1, to ruch Healey'a nie Bernarda. — Oryginalność pracy szwankuje.

Trzecie zadanie, Dr. Palkoski, ma tę zaletę, że Wa5 współdziała w tworzeniu siatki matowej. Dzięki dobrej konstrukcji praca Dr. Palkoski na konkursie „Trollhattans Schacksällskap” zdobyła 1 nagrodę.

Dziś więc nawet w nagradzanych na konkursach pracach znajdujemy częściowo lub całkowicie znane pomysły. W obu zadaniach antycypacja widoczna.

M. Kmiotowicz.

L. 9.

Gambit hetmański.

B.: J. Dobias

Cz. Dr. Z. Vecsey

Grana w Pradze w styczniu b. r.

1. d4, d5; 2. c4, c6; 3. e3, Sf6; 4. Sc3, c6; 5. Si3, Sb—d7; 6. Gd3, dxc4; 7. Gxc4, b5; 8. Gb3, b4; 9. Sc—e2, c5; 10. 0—0. Ga6; 11. Wf—e1, Ge7; 12. Sf4, Hb6; (chcąc być konsekwentnym należało grać c5—c4, które uzasadniłoby ruch Ga6)
13. e4! exd4? 14. c5, Sg8; 15. Sxd4, Gc5; 16. Ge3, Sg—c7;

17. Sdx6!! fxe6 18. Sxe6, Sf5; 19. Hf3, Gxe3; 20. fxe3, Sxe3; 21. Wxe3, Ke7; 22. Hg3 i czarne poddają (22... g6, 23. Hg5+ Ke8, 24. Kh1! i grozi Sg7+, a następnie Wf3+).

ROZMAITOŚCI.

Lwów. Mistrz Lwowskiego Klubu Szachistów na rok 1933 zdobył inż. Piotrowski 12 p. przed Kmiotowiczem 11 1/2 p., Gerstenfeldem i Latawem po 10 1/2 p., Dulleem i Musiałem po 9 p. i J. Madfesen 8 1/2 p. Turniej ukończyło 15 zawodników (na 17 zaplanowanych).

Lody na Moskwie ruszyły.

Skuta lodami okowami rzeka Moskwa ruszyła przed kilku dniami podmuchem ciepłych wiatrów południowych. Na zdjęciu naszym widzimy pokrytą lodem rzekę Moskwa.

Notowania giełdowe.

GIEŁDA WARSZAWSKA.

Warszawa, dnia 13 kwietnia (G)

Dewizy (tranzakcje).

Belgia 124.40, Holandia 360.10, Londyn 30.37—30.39, Nowy Jork 8.89, Nowy Jork — kabel 8.90, Paryż 35.10, Praga 26.54, Szwajcaria 172.32, Gdansk 174.10—174, Włochy 45.68.

Obroty małe, tendencja niejednorodna. Banknoty dolarowe w obrotach pozagiełdowych 8.8825. Rubel złoty 4.73—4.72%. Dewiza na Berlin w obrotach międzybankowych 211.50. Marki niemieckie banknoty w obrotach prywatnych 210.— do 209.75.

Papiery procentowe:

3 proc. pożyczka budowlana 31.80, 7 proc. pożyczka stabilizacyjna 54.38—54.75—54.63, 4 proc. pożyczka inwe-

stycyjna 102, 4 proc. państw. pożycz. premij. dolarowa 56, 5 proc. pożyczka kolejowa konwers. 43.25, 6 proc. pożyczka dolarowa 56, 7 proc. listy zastawne BGK 83.25, 7 proc. obligacje BGK 83.25, 7 proc. listy zastawne Banku Rolnego 83.25, 7 proc. listy zastawne ziemsk. dolarowe 39.50, 8 proc. listy zastawne m. Warszawy 42—42.25, 8 proc. listy zastawne BGK 94, 8 proc. obligacje BGK 94, 8 proc. listy zastawne Banku Rolnego 94, Bank Polski 74.50, Lilpop 11.

Tendencja dla pożyczek państwowych przeważnie mocniejsza, dla listów zastawnych niejednorodna. Obroty akcjami bardzo małe.

Jutro i pojutrze zebrania Giełdy nie będzie. Najbliższe zebranie giełdowe odbędzie się we wtorek.

KOMUNIKAT.

Zwyczajne walne zgromadzenie Okręgowego Związku Lawn Tennisowego we Lwowie odbędzie się w niedzielę dnia 30 kwietnia o godz. 10 przedpołudniem w lokalu Lwowskiego Klubu Tennisowego przy ul. Pełczyńskiej 53. Porządek obrad: 1. Za gajenie. 2. Odczytanie protokołu z ostatniego walnego zgromadzenia. 3. Sprawozdanie Zarządu. 4. Sprawozdanie kasowe. 5. Wybór władz. 6. Wnioski i interpelacje.

ANGLICY O ELIMINOWANIU PRENNA.

Cała prasa londyńska wyraża swoje oburzenie z powodu wykreślenia przez Niemcy ze składu swojej reprezentacji tenisowej o puchar Davisa — znakomitego zawodnika, najlepszego tenisisty Niemiec — Dawida Prenna. Jak wiadomo, Prena jest pochodzenia żydowskiego i padł ofiarą antyżydowskich postanowień hitlerowskich. Prasa londyńska przewiduje, że czynem tym Niemcy same wyeliminowały się z rozgrywek, albowiem bez Prenna Niemcy nie zdołają sobie sukcesów w rozgrywkach o puchar Davisa. Gazety przypominają zwycięstwa Prenna nad najlepszymi rakietami angielskimi i amerykańskimi i ocenają go, jako jedną z najlepszych rakiet świata. Niektóre dzienniki przewidują, że Prena skieruje się do Polski, gdzie mieszka jego rodzina.

BOKS.

Na skutek decyzji powziętej przez władze bokserskie Niemiec odnośnie do wyeliminowania wszystkich zawodników i or-

ganizatorów Żydów z boks niemieckiego, opróżniony został tytuł mistrzowski Niemiec w wadze średniej i półciężkiej, dzierżony przez Żyda Seeliga. W czasie świat Wielkiej Nocy o tytuł ten rozegrany będzie mecz między Witem i Harikoppem.

ARGENTYNA—CHILE 3:0.

Rozgrywki tenisowe o puchar Davisa w strefie południowo-amerykańskiej zostały zaklęte. W meczu finałowym reprezentacja Argentyny pokonała zespół chilijski w stosunku 3:0.

KŁĘSKA MORPURGO.

Tenisista czeski, Siba, na turnieju tenisowym w Halle w Pradze, niespodziewanie pokonał znanego gracza włoskiego, Morpurgo, w czterech setach: 6:2 6:3 1:6 9:7.

ZNAKOMITY WYNIK.

Młody, nieznaną dotąd pływak australijski, Godfrey Hosker, uzyskał fantastyczny wynik — 58 sek. w pływaniu na 100 metr. stylem dowolnym.

OGŁOSZENIA

R Ó Ż N E

L. dz. 31/33.

Urząd Gminy Schodnica powiatu Drohobyczkiego ogłasza niniejszem

przetarg publiczny

na wykonanie budowy szkoły drewnianej 7-mio klasowej o 10 salach w Schodnicy. Kosztorys ślepy, ogólny i szczegółowy warunki budowy oraz odrzuty planów można nabyć w Urzędzie Gminnym za opłatą zł. 25. Do oferty musi być dołączony kwit na złożone wadium w kasie gminnej Schodnicy w wysokości 5% od ogólnej kwoty kosztorysu. Gmina Schodnica zastrzega sobie prawo wolnego i nieograniczonego wyboru pomiędzy ofertami, bez względu na wysokość oferowanej ceny, jakoteż niczem nie ograniczone prawo odrzucenia i nieuwzględnienia wszystkich wniesionych ofert. Oferentom, których oferty nie będą uwzględnione, gmina Schodnica zwróci tylko złożone przez nich wadium, bez żadnego innego odszkodowania. Oferty należy wnieść przez pocztę lub osobiście. Termin składania ofert do dnia 27 kwietnia 1933 r. godzina 12-ta w południe. Otwarcie ofert nastąpi dnia 27 kwietnia 1933 r. o godzinie 15-tej w kancelarii Urzędu Gminnego w Schodnicy.

Schodnica, dnia 10 kwietnia 1933 roku.
Skr. Gminy Naczelnik Gminy
Stefan Heller Dr. Stawek Stanisław

SKŁADAJCIE DATKI NA GIMNAZJUM POLSKIE W BYTOMIU

RADA NADZORCZA AKCYJNEGO BANKU HIPOTECZNEGO

w myśl §§ 54, 56 i 57 statutu zawiadamia, że

65 ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZY

odbędzie się we Lwowie, w sobotę 16-go maja 1933 roku o godzinie 10-tej rano w gmachu Banku we Lwowie.

Przedmioty rozpraw:

1. Sprawozdanie z obrotów banku za r. 1932
  2. Sprawozdanie Rady Nadzorczej o zamknięciu rachunków i powzięcie dotyczącej uchwały.
  3. Wybór do Rady Nadzorczej (§ 36).
  4. Wolne wnioski.
- Termin zgłoszeń akcyj. celem wzięcia udziału w tym zgromadzeniu upływa 28-go kwietnia 1.33.

We Lwowie, dnia 14 kwietnia 1933

RADA NADZORCZA.

(Przedruku nie płaciemy). 821

Ogłoszenie.

Sąd okręgowy we Lwowie Wydział II, uchwałą z dnia 9 stycznia 1933 Firm 1570/32 Stow. VI 285 rozwiązał Spółdzielnię „Odrodzenie” Spółkę Wytw. Handl. Pracow. Skarb. Małopolski, Spółdzielni z ograniczoną odpowiedzialnością we Lwowie, z powodu całkowitego zaprzestania gospodarczej działalności Spółdzielni i zarządził jej likwidację.

Na podstawie postanowień art. 76 ustawy o spółdzielniach z dnia 29 października 1920 (Dz. U. R. P. Nr. 111 poz. 733), wzywam wierzycieli do zgłoszenia swych pretensji do majątku Spółdzielni „Odrodzenie” na ręce podpisanego likwidatora, zamieszkałego we Lwowie, przy ul. Sakramentek 4.

Za „ODRODZENIE” w „likwidacji” Spółka Wytw. Handl. Pracow. Skarb. Małopolski, Spółdz. z ogr. odp. we Lwowie. — Przez Sąd ustanowiony likwidator Kyril Link

ZE SPORTU.

ŚWIĄTECZNY PROGRAM PIŁKARSKI.

Niedziela 16 kwietnia, godz. 11.30, boisko 19 p. p. „Cytadela” Czarni—Hasmonea. — Godz. 16 (4 pop.) boisko „Cytadela” Ukraina—Pogoń.

Poniedziałek 17 kwietnia, godz. 11.30 boisko „Cytadela” Hasmonea—Ukraina. — Godz. 16 (4 pop.) boisko Czarnych, Czarni—Pogoń.

ANDRÉ MAUROIS.

KRĄG RODZINNY.

POWIEŚĆ.

Z upoważnienia autora przełożyła
H. Hellerówna.

CZĘŚĆ TRZECIA.

— Ciężko to idzie... Ministerstwo nie ma żadnego wpływu na te sprawy... Minister jest usposobiony przychylnie, ale banki trzeba ciągnąć siłą... Lauterie zwołał dziś rano konferencję kilku poważnych instytucji, ale przed chwilą zawiadomił mnie, że jeszcze nigdy nie spotkał się w takich sprawach z tak silnym oporem.

— Dlaczego? Edmund jest tak lubiany...

— Tak, ale... Wybadatem Lauteriego i wyczułem, że cała ta niechęć organizowana jest ciągle przez jedną osobę...

— Przez Börscha?

— Właśnie... Wszak pani wie, że ten człowiek to potęga; przeprowadził znakomite operacje w czasie zniżki; posiada obecnie nietylko olbrzymi majątek, lecz i kilka dzienników... Jeśli będzie w dalszym ciągu w podobnie stanowczy i bezwzględny sposób grał na zniżkę papierów Holmanna, wszelkie wysiłki podźwignięcia ich z upadku spetzna na niczem... Dlatego banki oświadczają Lauteriemu: „To bezużyteczna ofiara; wrzucimy w dziurawy worek dwieście lub trzysta milionów, a za trzy

miesiące sytuacja będzie taka sama, jak jest dzisiaj. Nie — mówią, — udzielimy pomocy, jeśli przyłączy się do nas pan Börsch; jeżeli jednak on się uprze i będzie w dalszym ciągu zwalczał tę sprawę wszelkie wysiłki będą daremne”.

— A więc?

— Po ich odejściu Lauterie telefonował do Börscha i zaprosił go do siebie. Börsch kazał odpowiedzieć, że jest chory; ale Lauterie wie, że to nieprawda... Nie ulega więc wątpliwości, że Börsch jest wrogo usposobiony... Przychodzę z pewną propozycją: czy chce pani, żebym poszedł do Börscha? Nie wiem, czy będę miał na niego wpływ... Słyszałem jednak od naszych wspólnych znajomych, że interesował się moimi ostatnimi wystąpieniami w Izbie...

Denisa zastanawiała się długo.

— Pan jest naprawdę bardzo dobry... Przyszło mi na myśl coś innego... A gdybym tak ja poszła do Börscha?

— To niebezpieczne... A zresztą mają panj sprzeciwiłby się temu.

— Jeżeli to zrobię, nie powiem nic Edmundowi. Uważam, że jeśli ja jako kobieta uczynię ten krok z własnej inicjatywy, nie będzie on miał takiego znaczenia i będzie się go można wyprzeć, jeśli w przyszłości okaże się niewygodny. Jeśli zaś pan to zrobi, mogłoby to skompromitować pana, jako postać w oczach człowieka, który może się panu kiedyś przydać... Proszę mi pozwolić spróbować szczęścia...

Monteix namyślał się chwilę.

— Dobrze, ale niech pani działa szybko, gdyż tylko dwa dni pozostały do złożenia bilansu... Potem wszystko będzie znacznie trudniejsze.

— Pójdę dziś wieczorem.

Monteix zapalił papierośa i stał się bardzo milczący. Przez okno słychać było krzyki dzieci, bawiących się w parku. Wstał. Denisa zauważyła, że jest wzruszony i stara się to ukryć.

— Proszę mi zaraz zadzwonić o wynik rozmowy z Börschem, — powiedział chłodno.

— Dobrze... Dziękuję panu, Monteix...

Po południu wstąpiła do Holmanna do Banku Kolonialnego. Wysokie brzoze drzwi ozdobione palmami były zamknięte. Wchodziło się przez drzwi czk; dozorca. Zastała męża rozmawiającego niezwykle serdecznie z Saint-Astierem.

— Deniso, — rzekł Holmann, — chciałbym, żebyś wraz ze mną podziękowała panu Saint-Astierowi za jego wzruszające zachowanie.

— Wszyscy jesteśmy solidarni, drogi panie, — powiedział Saint-Astier.

Podczas, gdy panowie rozmawiali, Denisa zajrzała do księgi adresowej. „B... BA... BO... BOERSCH. (Alfred); avenue Hoche, 44 (VIII), tel. Carnot 13-95”.

— Ależ to dwa kroki stąd, — pomyślała. — Pójdę tam zaraz, a gdybym go nie zastała, poproszę, by mi wyznaczył godzinę... Nie chcę wam prze-

rywać rozmowy. Edmundzie, — powiedziała, — mam jeszcze kilka rzeczy do załatwienia w mieście; zobaczmy się w domu... Dowidzenia panie... Proszę pozdrowić odemnie żonę.

Padł drobny deszcz. Podniosła kołnierz gumowego płaszcza i szła pieszo z rękoma w kieszeniach. Ubrała się tego dnia dla rozrywki, jak studentka, i czuła się, — nie wiedząc dobrze dlaczego, — swobodna i silna. Niewidzialne słońce grzało, kładąc się jakby frendzlą na krawędzi czarnych chmur. Co powie Börschowi, jeśli go zastanie? Nie widziała go od pięciu czy sześciu lat; przypominała sobie jego krzaczyste brwi, związane nad nosami i tubalny głos. Przeszła koło szpitala Beaulon. Jakiś człowiek, któremu drżały ręce, czytał szyld: „Oddział chorób nerwowych”. Co ma powiedzieć? Przypomniała jej się egzamina. Trzeba czekać na pytania i zachować spokój. Börsch będzie z pewnością bardzo twardy. Zgóry już nastrojała się na agresywny ton. „Klinika dla psów”. Jakaś gruba pani z małym pieskiem dzwoniła do drzwi. W uszach miała olbrzymie perły; wydawała się niepokojna, jak matka dziecka, które trzeba operować. Jakie proste jest życie! Ta klęska zapewne wydawała się widzem tragiczną. A cóż to właściwie było? Trochę starań, mały spacer „Proszę pozdrowić żonę”. Sklep z zabawkami przypominał jej, że zbliża się imieniny Marii-Laury. Co jej dać? (C. d. n.)